

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Zborník príspevkov z 5. medzinárodnej doktorandskej konferencie
"Ekonomické, politické a právne otázky medzinárodných
vzťahov"

Virt, 26.-27.5.2006

Usporiadateľ konferencie:

Fakulta medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave

Vedecký redaktor zborníka:

Prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc.

Zostavovateľ zborníka:

Ing. Juraj Skovajsa

Vedecký výbor konferencie:

Predsedička: prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc.

Členovia: prof. PhDr. Peter Kulašik, PhD.
prof. Joachim Osiński, PhD.
doc. PhDr. Ján Koper, PhD.
doc. PhDr. Ján Liďák, CSc.
doc. PhDr. František Škvrnda, CSc.
PhDr. Peter Weiss, CSc

Organizačný výbor konferencie:

Predseda: Ing. Jana Hošková

Členovia: Ing. Iveta Fabianová
Ing. Michal Fabuš
Mgr. Pavol Hallon
Ing. Mgr. Magdaléna Hašková
JUDr. Lucia Hurná
Mgr. Peter Jančovič
Mgr. Viktor Kovaľov
Ing. Miloš Ondrušek
Ing. Juraj Skovajsa

POROVNANIE INVESTÍCIÍ DO VZDELÁVANIA V EURÓPE A SPOJENÝCH ŠTÁTOCH	7
ING. MICHAELA BARKÓCZIOVÁ	
POLITIKA ZAMESTNANOSTI V EURÓPSKEJ ÚNII	8
ING. LADISLAV BAŽÓ	
ZMENY V RUSKOM ENERGETICKOM SEKTORE A ICH VPLYV NA EÚ	9
ING. MAJID BELMILOUD	
PRÍČINY VÝSKYTU A ŠÍRENIA NELEGÁLNEJ PRÁCE A MOŽNOSTI JEJ RIEŠENIA	10
CAUSALITIES OF OCCURRENCE AND SPREADING ILLEGAL WORK AND FEASIBLE SOLUTION	
ING. TATIANA BEZÁKOVÁ- ING. MILAN BUDJAČ	
TEORETICKÉ A PRAKTICKÉ VÝCHODISKÁ VSTUPU NOVÝCH ČLENOV EÚ DO EUROZÓNY	11
NEW EU MEMBERS - THEORETICAL AND PRACTICAL REASONS FOR ENTERING EURO ZONE	
ING. IGOR BITTNER	
BUDE EURÓPSKA ÚNIA ANGLOFÓNNA?	12
PHDR. MÁRIA BLÁHOVÁ	
CESTOVNÝ RUCH AKO NÁSTROJ ZVYŠOVANIA KONKURENCIESCHOPNOSTI KRAJINY V EURÓPSKOM PRIESTORE – NA PRÍKLADE CHORVÁTSKEJ REPUBLIKY	13
TOURISM AS THE TOOL OF COMPETITION INCREASE OF A COUNTRY ON THE EUROPEAN MARKET – EXAMPLE OF THE REPUBLIC OF CROATIA	
ING. ANITA BUHA, PHD.	
SKÚSENOSTI Z REFORMOVANÉHO DÔCHODKOVÉHO SYSTÉMU - OTVORENÁ METÓDA KOORDINÁCIE V EURÓPE, KONKURENCIA A TLAK NA NÁKLADY NA PRÍKLADE LATINSKEJ AMERIKY	14
JANA BURDOVÁ	
MAASTRICHTSKÁ KRITÉRIA Z POHLEDU CENOVÉ KONVERGENCE	15
MILAN CÍZL	
LIBERALIZÁCIA SVETOVÉHO OBCHODU V OBLASTI POĽNOHOSPODÁRSTVA A AGENDA Z DOHY – EÚ A ROZVOJOVÉ KRAJINY	16
VIERA DOBOŠOVÁ	
HODNOTOVÉ VÝCHODISKÁ EURÓPSKEJ INTEGRÁCIE	17
VALUE BASIS OF EUROPEAN INTAGRATION	
PHDR. ĽUDMILA DOLNÁ	
ZMENY GEOPOLITICKÉHO HORIZONTU V DÔSLEDKU RASTU VPLYVU NOVÝCH MOCNOSTÍ	18
ING. ALICA DOMANICKÁ	
LEFTISATION OF LATIN AMERICA THE ENERGETIC INTEGRATION	19
IZQUIERDIZACIÓN DE LATINOAMÉRICA Y LA INTEGRACIÓN ENERGÉTICA	
RODRIGO BUGUEÑO DROGUETT	
FINANČNÁ INTEGRÁCIA – PERSPEKTÍVA GLOBÁLNEHO FINANČNÉHO TRHU PRE SLOVENSKO A ĎALŠIE KRAJINY STREDNEJ A VÝCHODNEJ EURÓPY	20
MARTINA DUBOVÁ	
MAKING GLOBALISATION A SUCCESS FOR ALL	21
ANDREA ĎURINCOVÁ	
MEDZINÁRODNÉ INVESTIČNÉ ZMLUVY	22
ING. IVETA FABIANOVÁ	

ENERGIA V EURÓPE	23
ING. MICHAL FABUŠ	
RENASANCIA MERKANTILIZMU V 21. STOROČÍ?	24
ING. PETER FAŠUNG	
HUMANITÁRNA INTERVENCIA	25
JUDR. KATARÍNA GALDUNOVÁ	
UKRAJINA A JEJ „ORANŽOVÁ REVOLÚCIA“	26
ING. MÁRIA GREŠŠOVÁ	
OBČIANSKY A ETNICKÝ NACIONALIZMUS V EURÓPE	27
ING. MGR. MAGDALÉNA HAŠKOVÁ	
TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ FENOMÉNU KULTÚRY V MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOCH	28
PHDR. DAGMAR HOSCHEKOVÁ	
EUROPEIZÁCIA ZAHRANIČNEJ POLITIKY ŠPANIELSKA	30
ING. JANA HOŠKOVÁ	
AKTUÁLNE K VYŠETROVANIAM ČINNOSTÍ ZAHRANIČNÝCH SPRACODAJSKÝCH SLUŽIEB NA ÚZEMÍ EURÓPY	31
MGR. MARTINA HRVOLOVÁ	
VÝVOJOVÉ TENDENCIE VYBRANÝCH AGROKOMODÍT V SLOVENSKEJ REPUBLIKE PO VSTUPE DO EÚ	32
DEVELOPMENT OF SELECTED AGROCOMMODITIES IN THE SLOVAK REPUBLIC AFTER EU ACCESSION	
ING. IVANA HUDÁKOVÁ, PHD	
AKTUÁLNE OTÁZKY POLITIKY VZDELÁVANIA V EURÓPSKEJ ÚNII	33
MGR. JÚLIA HURNÁ	
VÝVOJ SPOLUPRÁCE V OBLASTI JUSTÍCIE A VNÚTORNÝCH VECÍ V EURÓPSKEJ ÚNII	34
JUDR. LUCIA HURNÁ	
VYBRANÉ OTÁZKY PRÁVNEJ ÚPRAVY MEDZINÁRODNÝCH INVESTÍCIÍ	35
SELECTED ISSUES OF LEGAL REGULATION OF INTERNATIONAL INVESTMENT	
ROMAN JURÍK	
APPROACHES TO CUSTOMER ANALYSIS	36
MARTA KADLUBEK	
VPLYV CENTIER MOCI NA USPORIADANIE SVETOVÉHO POLITICKÉHO SYSTÉMU	37
SIMONA KLINGOVÁ	
VPLYVY HOSPODÁRSKEJ A MENOVEJ ÚNIE NA OBCHOD	38
EMU'S EFFECTS ON TRADE	
ING. JOZEF KOŇARIK	
REGIONAL APPROACH TO THE INTELLECTUAL CAPITAL CONCEPT AS A RESPONSE TO THE CHALLENGES OF THE KNOWLEDGE ECONOMY	39
ING. MARCIN KOZAK M.Sc	
RIADENIE ĽUDSKÝCH ZDROJOV V STREDNEJ EURÓPE – MEDZINÁRODNÉ POROVNANIE	40
ING. DANIEL KRAJČÍK – ING. MAREK VÁŽAN	
THE VISEGRÁD CO-OPERATION AFTER ENTERING THE EUROPEAN UNION	41
MGR. DANIEL KROŠLÁK	

PRIAME ZAHRANIČNÉ INVESTÍCIE A FRANCÚZSKA PRÍTOMNOSŤ NA SLOVENSKU	42
ING. KATARÍNA KUBINCOVÁ	
SMEROVANIE A STRATÉGIA VZDELÁVACEJ POLITIKY EÚ	43
AIMING AND STRATEGY OF THE EU EDUCATION POLICY	
KATARÍNA MACÚCHOVÁ GABRIŠOVÁ A NAĎA ŠTEFKOVÁ	
INCOTERMS	44
MGR. HALINA MARTYNIV	
INDIA – AKO EKONOMICKÝ KONKURENT A POLITICKÝ PROTIPÓL ČÍNY	45
INDIA RISING: A MEDIUM-TERM PERSPECTIVE	
ING. IVAN MATÚŠEK	
EXISTENCIA TRADIČNÉHO A MODERNÉHO SEKTORU EKONOMIKY V ŠTÁTOCH SEVERNEJ INDIE	46
ING. MIROSLAV MOJŽIŠ- ING. BRANISLAV ŽÚDEL	
EURÓPSKA BEZPEČNOSTNÁ A OBRANNÁ POLITIKA A NATO V EURÓPSKOM GEOPOLITICKOM PRIESTORE	47
EUROPEAN SECURITY AND DEFENCE POLICY AND NATO IN EUROPEAN GEOPOLITICAL AREA	
LUCIA MOKRÁ	
EKONOMIKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY OD ROKU 1993 DO ROKU 2005	48
ING. MARCEL NOVÁK	
PRECHODNÉ OPATRENIA AKO RELEVANTNÝ NÁSTROJ MIGRAČNEJ POLITIKY EÚ ALEBO PREJAV NEOPODSTATNENÝCH OBÁV..... Z MÄSOVEJ IMIGRÁCIE Z KRAJÍN EÚ 8 DO EÚ 15	49
ING. MILOŠ ONDRUŠEK	
REGIONÁLNA POLITIKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V PROGRAMOVACOM OBDOBÍ 2006 – 2017	50
ING. RODEN ORAVEC	
SOCIÁLNE NEROVNOSTI A CHUDOBA	51
ING. SILVIA OŠKOVÁ	
PUBLIC DIPLOMACY – JEJ ÚLOHA A MOŽNOSTI REALIZÁCIE V SÚČASNEJ DIPLOMACII	52
PHDR. ERIK PAJTINKA	
FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN DEVELOPING COUNTRIES	54
MARTA STAROSTKA-PATYK, M. SC.	
MALÉ A STREDNÉ PODNIKY A KONKURENCIESCHOPNOSŤ	55
SMALL AND MEDIUM COMPANIES AND COMPETITIVENESS	
ING. ADRIÁN PAVLIK	
DŮCHODKOVÉ SYSTÉMY VO VYBRANÝCH ŠTÁTOCH	56
ING. PECHOVÁ MICHAELA	
ČO PRINÁŠA NOVÝ FINANČNÝ VÝHEAD EURÓPSKEJ ÚNIE NA OBDOBIE ROKOV 2007-2013	57
ING. JOZEF POLAKOVIČ, M.E.S.	
OTÁZKA EURÓPSKEJ INTEGRÁCIE V SÚČASNOM TALIANSKOM STRANNÍCKOM SYSTÉME	58
THE QUESTION OF EUROPEAN INTEGRATION IN PRESENT ITALIAN PARTY SYSTEM	
DOTT.SSA PATRIZIA PRANDO	
VOJENSKÉ INTERVENČIE USA A ICH LEGITIMITA PODĽA MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	59
SEEMAN	

NADMERNÝ DOVOZ TEXTILU Z ČÍNY NA VNÚTORNÝ TRH EÚ	60
INCREASE IN TEXTILE IMPORTS FROM CHINA TO THE INTERNAL MARKET OF THE EU ING. ZUZANA SILNÁ	
KORUPCIA V JAPONSKU	61
ING JURAJ SKOVAJSA	
THE RATIFICATION PROCESS OF THE EUROPEAN CONSTITUTION IN HUNGARY POLITICAL AND LEGAL ASPECTS	62
PETER SMUK	
VÝVOJ HDP V SLOVENSKEJ REPUBLIKE V ROKOCH 1999 - 2004	63
ING. ANNA SOBOTOVÁ – ING. IVANA LENNEROVÁ	
ANALÝZA PRÁVNEJ REGULÁCIE POSTAVENIA NÁRODNÝCH MENŠÍN V SRBSKU A ČIERNEJ HORE PO ROKU 2000	64
MGR. SVETLUŠA SUROVÁ	
KONVERGENCIA NÁRODNÝCH EKONOMÍK V PROCESE EURÓPSKEJ MENOVEJ INTEGRÁCIE	65
IVANA ŠIKULOVÁ - VANDA VAŠKOVÁ	
MEDZINÁRODNOPRÁVNE ASPEKTY OCHRANY ĽUDSKÝCH PRÁV A SLOBÔD V RÁMCI OSN	66
ŠIMKOVIČ	
TEORETICKÉ ASPEKTY PRIAMYCH ZAHRANIČNÝCH INVESTÍCIÍ	67
ING. MARTIN ŠUSTR	
MARSCHALLOV PLÁN AKO PRVÁ FÁZA STUDENEJ VOJNY	68
PHDR. TATIANA TÖKÖLYOVÁ	
JADROVÁ OTÁZKA, IRÁN A MEDZINÁRODNÉ PRÁVO	70
JOZEF VALÚCH	
NOVÉ TRENDY NA POISTNÝCH A ZAISTNÝCH TRHOCH EURÓPSKEJ ÚNIE	71
NEW TRENDS AT INSURANCE AND REINSURANCE MARKETS OF THE EUROPEAN UNION STANISLAVA VESELOVSKÁ	
MEDZINÁRODNÉ INVESTOVANIE A JEHO VPLYV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	72
JARMILA VIDOVÁ	
SÚČASNÉ PROBLÉMY V GLOBALIZOVANOM SVETE	73
ING. ZUZANA VILČÁK	
PREČO A AKÚ STRATÉGIU POTREBUJE EURÓPSKA ÚNIA PRE AFRIKU?	74
ING. KARLA WURSTEROVÁ	
O VÝCHODISKÁCH SPOLOČNEJ OBCHODNEJ POLITIKY EÚ VO VZŤAHU K ZAHRANIČNOOBCHODNEJ POLITIKE SLOVENSKEJ REPUBLIKY	75
OF SCOPES OF EU COMMON COMMERCIAL POLICY IN RELATION TO FOREIGN TRADE POLICY OF THE SLOVAK REPUBLIC JUDR. IGOR ZBOJAN, OF EU	
ROZVOJOVÁ POMOC SLOVENSKEJ REPUBLIKY V KONTEXTE MEDZINÁRODNÝCH ŠTRUKTÚR	76
THE DEVELOPMENT ASSISTANCE OF THE SLOVAK REPUBLIC WITHIN THE FRAME OF INTERNATIONAL STRUCTURES VALÉRIA ZOLCEROVÁ	

Ing. Michaela Barkóczyová

Abstrakt

Zvyšovanie kvality ľudského kapitálu je predpokladom ďalšieho rozvoja znalostných spoločností, pretože ekonomický rast vzniká ako interakcia ľudských schopností a nových technológií. Investície do vzdelania patria medzi najdôležitejšie investície krajín aj jednotlivcov. Sú kľúčovým faktorom pri zvyšovaní zamestnateľnosti, hospodárskej prosperity a spoločenského blahobytu. Lisabonský samit v marci 2000 vyzval krajiny k podstatnému nárastu ich investícií do ľudských zdrojov, avšak v dôsledku napätej situácie verejných rozpočtov je tu i tlak na zvýšenie efektívnosti použitia existujúcich zdrojov a čoraz väčšiu požiadavku na súkromné investície, najmä v oblasti vyššieho vzdelávania. Nárast záujmu o vyššie vzdelanie kladie zvýšené nároky aj na jeho financovanie. Vyššie úžitky vyplývajúce z ukončenia terciárneho vzdelania a lepšie možnosti uplatnenia na trhu práce zdôvodňujú významnejšiu finančnú spoluúčasť jednotlivcov. Spravidla je preto vysokoškolské vzdelanie financované zo súkromných zdrojov vo väčšej miere ako nižšie stupne vzdelania. Je potrebné zamerať sa aj na kvalitu poskytovaného vzdelávania, ktoré môže poukázať na pozíciu, ktorú bude mať krajina v budúcnosti vo vyspelých technológiách a tým aj v medzinárodnej konkurencieschopnosti.

Summary

Increasing the quality of human capital forms a basis for further development of knowledge society, as economic growth results from interaction of human capabilities and new technology. Investment in education represents one of the most important investments of nations and individuals. It is a key factor of raising employment, economic prosperity and social welfare. The Lisbon summit in March 2000 challenged Member States to substantially increase their investment in human resources. However, we can see a pressure towards higher efficiency of spent resources, resulting from stretched public budgets. Greater requirement for resources is a consequence of the raise of interest in higher education. Higher education uses more private resources than lower educational levels, because it brings better benefits and chance of better employment. It is necessary to concentrate on quality of provided education, while it affects the country's future position in high technologies as well as in international competitiveness.

Kontakt

Ing. Michaela Barkóczyová
Katedra sociálneho rozvoja a práce
Národohospodárska fakulta Ekonomickej univerzity
Dolnozemska cesta 1, 852 19 Bratislava
mbarkocziova@zoznam.sk

Ing. Ladislav Bažó

Abstrakt

Európa potrebuje viac a lepšie pracovné miesta. Potrebu uskutočniť efektívne kroky na ich realizáciu naznačila Európska Komisia už v marci 2004. Európska stratégia zamestnanosti má za úlohu zastrešovať tieto kroky. V súlade s Lisabonskou stratégiou sa v nových smerniciach pre zamestnanosť v roku 2003 vytýčili tri hlavné ciele: plná zamestnanosť, kvalita a produktivita v práci a silnejúca sociálna kohézia a inklúzia. Obsahujú špecifické usmernenia pre riadenie politík zamestnanosti jednotlivých členských štátov.

Reformy uskutočnené v členských štátoch na základe smernice zamestnanosti sa vyznačovali rozvojom trhov práce a s tým súvisiacim rastom zamestnanosti v predošliých rokoch a odolnosťou zamestnanosti v súčasnej recesii.

EÚ sa naďalej pridŕža lisabonského cieľa o 70 % celkovej miere zamestnanosti v roku 2010, aj napriek skutočnosti, že sa nedosiahol pol časový cieľ miery zamestnanosti na úrovni 67 % v roku 2005 (súčasná úroveň je 64,3 %). Bez ďalších opatrení je zrejmé, že nebudú dosiahnuté ani ciele vytýčené na rok 2010. Rast produktivity sa naďalej spomaľuje, kvalita v práci a inkluzívne pracovné trhy zostávajú dôležitou výzvou v mnohých členských krajinách.

Pokiaľ chce Európa dosiahnuť do roku 2010 stanovené ciele v zamestnanosti a zvýšiť svoju konkurencieschopnosť a rastový potenciál v globálnej ekonomike, musí nastať zlom v doterajších trendoch, t.z. rast zamestnanosti aj produktivity sa musí akcelerovať.

Summary

Europe needs more and better jobs. The European Council of March 2004 has underlined the urgency for Europe to take effective action. The European Employment Strategy has this role. In line with the Lisbon strategy the new European employment guidelines established by the Council in 2003 have set three overarching objectives: full employment; quality and productivity at work and strengthened social cohesion and inclusion. They include specific guidelines and guidance on improving governance of employment policies.

Reforms carried out under the Employment Guidelines in many Member States have proved their worth in improving labour market performance as confirmed by the employment growth of earlier years and by the resilience of employment in the recent economic slowdown.

However, EU progress towards the Lisbon 2010 target of a 70 % overall employment rate has come to a standstill and, at 64,3 %, it is now clear that the EU will miss the intermediate employment rate target for 2005 of 67 %. Without further action the 2010 target will also be missed. Labour productivity growth has continued to slow down and quality in work and inclusive labour markets remain important challenges in many Member States.

If Europe is to meet its employment objectives in 2010 and increase its competitiveness and growth potential in the global economy, a trend break will be needed: both employment and productivity growth must accelerate strongly.

Kontakt

Ing. Ladislav Bažó
Obchodná fakulta EU v Bratislave
Katedra služieb a cestovného ruchu
Dolnozemska cesta 1
852 35 Bratislava
Tel.: 02/67291520
E-mail: bazo_l@pobox.sk

Ing. Majid Belmiloud

Abstrakt

Hospodársky rozmach, politická stabilizácia a čoraz väčšia dôležitosť, vyplývajúca z pozície významného exportéra strategických energetických surovín - to všetko dodalo Rusom nové sebavedomie. Nárok na aktívnejšiu rolu vo svetovej politike je dnes pokojnejší, ale aj rozhodnejší. Bez Ruska v Európe nebude stabilita. Hrozby ruských firiem, že časť svojich kapacít presmerujú na trhy východnej Ázie, urobili z energetických vzťahov EÚ-Rusko politickú prioritu.

Kľúčové slová

Veľmoc, diverzifikácia zdrojov, energetická charta, liberalizácia energetiky, spoločná energetická politika

Summary

The economical expansion and boom, political stabilization and increasingly importance resultant from the strategic position of an important natural resources exporter – all these factors gave Russia a new pomposity. The aspiration for more active role on the international scene is pacific and calm, but more decisive. Without Russia, there will be no stability in Europe. The Russian energy companies threats to redirect and reroute their capacities towards East Asia, make the energy relations between UE and Russia a political priority.

Key words

Great Power, diversification of resources, energy charter, liberalization of energy sector, common energy policy

Kontakt

Ing. Majid Belmiloud
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická Univerzita v Bratislave
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava
Slovenská republika
Majid.Belmiloud@mondibp.com
Školiteľ: Prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc

Ing. Tatiana Bezáková- Ing. Milan Budjač

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá príčinami a dôsledkami výskytu a šírenia nelegálnej práce a problémami spájajúcimi sa s nimi v existujúcej spoločenskej realite. Venuje pozornosť právnej úprave nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania s dôrazom na charakteristiku platnej právnej úpravy v Slovenskej republike. Cieľom práce bolo objasniť príčiny nelegálnej práce a načrtnúť možné riešenia tejto problematiky.

Kľúčové slová

Nelegálna práca. Nelegálne zamestnávanie. Tieňová ekonomika. Daňové zaťaženie. Nezamestnanosť. Regionálne rozdiely. Platná právna úprava nelegálnej práce.

Summary

The article deals with causalities and implications of illegal work and with associated problems in present social reality. It pays attention to legal regulations of illegal working and illegal employing with the emphasis on the pattern of positive legal regulation in Slovak republic. The aim of this paper is to clarify causalities of illegal work and give some indications of possible ways of solutions.

Key words

The illegal work. The illegal employing. Shadow economics. Tax burden. Unemployment. Regional disparities. Positive Legal regulation of illegal work.

Kontakt

Ing. Tatiana Bezáková
Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov
Trenčianska Univerzita A. Dubčeka v Trenčíne
Študentská 1
911 50 Trenčín
e-mail: bezakova_tatiana@yahoo.com

Ing. Milan Budjač
Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov
Trenčianska Univerzita A. Dubčeka v Trenčíne
Študentská 1
911 50 Trenčín
e-mail: budjac@zoznam.sk

Ing. Igor Bittner

Summary

The presented paper is elaborating with regard to the monetary union on theoretical approach. As a result of that economic theory presents structural preconditions for adopting a single currency.

The aim of the paper is to analyse benefits and also potential costs associated with fixing the exchange rates. It applies Euro zone conditions and effort of Eastern European countries to enter it.

The analysis draws conclusion that a quantification of benefits as well as costs and risks of Euro zone entry is challenging and inaccurate. Regardless of that, from the qualitative perspective a superiority of benefits is invincible. Main benefits connected with Euro adoption will be achieved in the long run and are not directly related to the pace of the changeover.

Kontakt

Ing. Igor Bittner
externý doktorand
Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
Národohospodárska Fakulta EU

PhDr. Mária Bláhová

Abstrakt

Hoci má Európska Únia jednotnú menu, vynára sa otázka, či nebude potrebné zaviesť aj spoločný jazyk pre jednoduchšiu komunikáciu. Angličtina pre tento účel spĺňa všetky predpoklady. Niektoré členské krajiny EÚ sa sice úporne bránia náporu angličtiny, avšak ich úsilie je do značnej miery márne. Mnohé vedecké disciplíny majú viac menej výlučne anglickú terminológiu a tento jazyk sa stáva pre odborníkov dorozumievacím prostriedkom na celom svete. Dosť prekvapujúcim faktom je však zistenie, že nielen národné jazyky sa musia brániť vplyvu angličtiny, ale aj jazyk Shakespeare-a prechádza značnými zmenami a je ovplyvňovaný rôznymi neologizmami, často až barbarizmami. Každý národ musí svoj jazyk chrániť a výnimkou nie je ani angličtina. Európsky integračný proces vyžaduje spoločný jazyk – všetky fakty v tejto oblasti hovoria v prospech angličtiny.

Summary

Although the European Union has acquired the common currency, a question may be raised regarding the common language. English is considered to be the language No. 1 world-wide and it has obviously dominated in most member states. Looking back in the past, we can see its relatively “young history“. Some countries try to protect their national languages from the influences of English but very often they fail. A number of branches have more or less exclusively English terminology, and for professionals it has become a common language for communication. Surprisingly enough, it is not only the national languages that suffer but English language itself must protect its purity from neologisms and other deviations which leave their traces in the language of Shakespeare and James Joyce. Every nation should protect its language and culture – and the English do not make an exception.

The European integration process appeals for the common language - the future prospects are in the favour of English.

Kontakt

PhDr. Mária Bláhová
Ústav jazykov
Ekonomická univerzita, Bratislava

**CESTOVNÝ RUCH AKO NÁSTROJ ZVYŠOVANIA KONKURENCIESCHOPNOSTI KRAJINY V EUROPSKOM
PRIESTORE – NA PRIKLADE CHORVÁTSKEJ REPUBLIKY**
**TOURISM AS THE TOOL OF COMPETITION INCREASE OF A COUNTRY ON THE EUROPEAN MARKET –
EXAMPLE OF THE REPUBLIC OF CROATIA**

Ing. Anita Buha, PhD.

Abstrakt

Cestovný ruch je najsilnejší „priemysel“ vo svete, pre mnohé krajiny významný vývozný produkt a generátor zamestnávania. Vzhľadom na skutočnosť, že je Chorvátska republika európska krajina v ktorej je cestovný ruch jedným z hlavných atribútov hospodárskeho rozvoja s dlhoročnou tradíciou a orientáciou na jeho rozvoj, som sa v príspevku zaoberala ďalšími možnosťami rozvoja chorvátskeho cestovného ruchu na medzinárodnom trhu. Rozvoj cestovného ruchu Chorvátskej republiky je založený na ochrane pestrého prírodného a kultúrneho bohatstva, na princípoch udržateľného rozvoja v plánovaní kvalitnej ponuky cestovného ruchu, na adekvátnom trhovom pozíciuванні a propagovaní, ale aj na spoločnom pôsobení všetkých jednotlivcov a kompetentných inštitúcií, ktoré participujú na tomto rozvoji a v budúcnosti by mali ešte intenzívnejšie participovať. Aby sa chorvátsky cestovný ruch stal dostatočne atraktívnym na priťahovanie kapitálu, návratnosť investícií do cestovného ruchu by mala dosiahnuť tú istú úroveň, ktorú investori môžu dosiahnuť investovaním do iných destinácií. Rozvoj v tomto smere je možný jedine správnym pozíciuvaním ponuky cestovného ruchu Chorvátskej republiky na európskom a svetovom trhu cestovného ruchu vo vzťahu na diferenciu a kvalitu ponuky. Za účelom dosiahnutia uvedených bodov je potrebné vytvoriť jedinečnú ponuku cestovného ruchu, ktorou by sa Chorvátska republika odlišovala od iných turistických destinácií.

Abstract

Tourism is the most powerful "industry" in the world and for many countries a significant export product and employment generator. Since Croatia is a European country in which tourism is one the most important drivers of the economic growth, this article refers to possibilities of the development of Croatian tourism on the international market. The development of Croatian tourism is based on the preserving of a great variety of natural resources and cultures; on principles of sustainable development in planning of high-quality tourist offers; on adequate market positioning and promotion, as well as on common action of all involved parties, both individuals and institutions, which directly and indirectly participate in the tourism itself. In order to make the Croatian tourism more attractive for capital investments, the investment return rate has to reach the same level which the investors can achieve by investing into other destinations. The development in that direction is only possible by properly positioning the tourist offer of Croatia on the European and world's market with regard to the variety and quality of offers. In order to achieve the above mentioned targets, it is necessary to build a unique tourist offer on the international market so that Croatia would be differentiated from other tourist destinations.

Kontakt

Ing. Anita Buha, PhD.
Obchodná fakulta EU v Bratislave
Katedra služieb a cestovného ruchu
Dolnozemska 1, 85235 Bratislava
anbuha@yahoo.com

**SKÚSENOSTI Z REFORMOVANÉHO DÔCHODKOVÉHO SYSTÉMU
OTVORENÁ METÓDA KOORDINÁCIE V EURÓPE, KONKURENCIA A TLAK NA NÁKLADY NA PRÍKLADE
LATINSKEJ AMERIKY**

Jana Burdová

Abstrakt

Krajiny strednej a východnej Európy sa popri štrukturálnych zmenách dôchodkových systémoch, ktoré vyplynuli zo zmeny prechodu z riadenej ekonomiky na ekonomiku trhovú, zúčastňujú na procese priblíženia a následného postupného zjednocovaní týchto systémov v rámci eurozóny. V období globalizácie sa spoločne s redukciami hraníc pre tovary, služby, kapitál, či medzinárodné investície a obchod, začal zvyšovať aj tlak na sociálne výdavky. Neudržateľnosť priebežného systému financovania dôchodkového zabezpečenia, nepriaznivý demografický vývoj a zhoršujúci sa stav trhu práce tieto tlaky ešte znásobovali. Vyššie daňové zaťaženie zvyšovalo priamo aj hrozbu úniku kapitálu, ktorého mobilita je podstatne vyššia ako mobilita pracovnej sily. Miernou abstrakciou sa priamo dostávame k výdavkovej časti verejných financií, ktorá patrí k podstatným faktorom ovplyvňujúcich plnenie konvergenčných kritérií. V centre pozornosti je nevyhnutnosť hlbšie sa zaoberať dôsledkami demografických trendov na ekonomiku a sociálnu politiku.

Summary

Being old does not mean longer being poor or being dependent on the support of one's children, the EU Joint report on social protection and social inclusion 2006 said. Next to the structural pension reforms, resulted from transition to market economy, CEE countries have been attending the process of accession and later gradual integration of these systems within Europe. Implemented models differences within Europe excluded their unification and establishment of one unique European model (e.g. proposal of 'Thirteenth state') just like in the currency case but following the directions, recommendation and use of common experience have been step by step closer. European Council at its session in Laeken in December 2001 recognized that the open method of coordination in the field of pensions is the right approach offering advantages in the process of solving the pension systems issues. The direction is covered by definition of 11 objectives valid of member countries - adequacy on pensions, financial sustainability, modernization of pension systems in response to changing needs of the economy, society and individuals (e.g. ensure that older people are not placed at risk of poverty, promote solidarity within and between generations, review pension provisions in the light of equal treatment between women and men etc.) The join report underlined the interdependency between the financial sustainability and adequacy of pensions in the context of ageing societies. The report also called to improve incentives for older workers to remain longer in the labor market, strengthen the link between contribution and benefits and to increase public and private funding. The issue of real expenses of pension funds is elaborated in the second part of this presentation. The market concentration in CEE, and experiences from Latin America confirm that centralized administration of individuals pension accounts could offer lower administration costs and finally higher net returns and benefits for pension market participants in their retirement. Following the experience we can expect in Slovakia higher expenses and lower real returns for so called earlier pensioners in new system, increasing concentration on the second pension pillar market, shift of intergeneration solidarity and remaining fees event in the mature time of the system.

Milan Cízl

Abstrakt

Tento text se zabývá vstupem transitivity ekonomiky do eurosystému z pohledu cenové konvergence. Každý přistupující stát musí splnit několik základních kritérií pro vstup do eurosystému. Tyto jsou poměrně striktně, až arbitrárně, stanoveny. Cenová konvergence ovlivňuje vývoj ekonomiky a má významný vliv na proměnné, které jsou předmětem maastrichtských kritérií. Predikce reálné apreceiace je nezbytná před přijímáním konečných opatření ke vstupu do systému jedné měny.

Klíčová slova: cenová konvergence, maastrichtská kritéria, reálná apreceiace;

Summary

The paper concerns on link between price convergence and adoption of a single European currency. Each country applying for membership in European Monetary System must fulfill several entrance criteria. I consider some of the conditions as arbitrarily stated and not reflecting specific conditions of transformation countries. Price convergence as a long-term process can affect inflation and nominal FX rate. Therefore it is a must to predict price convergence (real appreciation) and to assess its effect before joining the euro-system.

Key words: price convergence, Maastricht criteria, real appreciation;

Viera Dobošová

Abstrakt

Rokovania o liberalizácii svetového obchodu prebiehajú na základe mandátu z Ministerkej konferencii WTO v Dohe v roku 2001. Poľnohospodárstvo je jednou z problematických oblastí obchodných rokovaní, na ktorom sa sporia predovšetkým EÚ a USA. Trojpilierová schéma liberalizácie v oblasti poľnohospodárstva je zameraná na zníženie colných sadzieb na dovozy poľnohospodárskych výrobkov, na zníženie vývozných subvencií a domácich podpôr. Kým EÚ sa sústreďuje aj na liberalizáciu obchodu s priemyselnými výrobkami a so službami, rozvojové krajiny požadujú najmä otvorenie svetových trhov pre poľnohospodárske výrobky s cieľom zvýšiť svoje vývozy. Štúdie dokázali, že dopady liberalizácie v oblasti poľnohospodárstva by boli pozitívne najmä pre silných vývozcov z radov vyspelých a rozvojových krajín. Negatívne by mohli ovplyvniť najmä preferenčný status pre dovoz poľnohospodárskych výrobkov z najchudobnejších krajín.

Abstract

The negotiations in world trade liberalization continue on the basis of Doha mandate from the WTO Ministerial Conference in 2001. Agriculture negotiations are one of the problematic trade topics specifically between the EU and USA. The three pillar scheme of agriculture liberalization is focused on reducing the tariffs for agricultural imports, reducing the export subsidies and domestic support. While the EU concentrates on the industrial products liberalization and services as well, the developing countries ask for opening the agricultural markets in order to increase their exports. Research have proven that the impacts of agriculture liberalization would be positive especially for strong agricultural exporters both from developed and developing countries. Preference status for imports of agricultural products from LDCs could be negatively influenced

¹ Príspevok je súčasťou riešenia Projektu mladých učiteľov č. 2316059, Analýza európskych integračných procesov a ich pôsobenie vo vybraných politikách EÚ

PhDr. Ľudmila Dolná

Abstrakt

V súčasnosti sa zameriava pozornosť na jednotlivé európske politiky, na prístupujúce štáty, na fungovanie samotnej Únie v budúcnosti. Hodnoty sa stávajú staromódnym slovom a v perspektíve integrujúcej sa Európy takmer zastaralým.

Prečo som si zvolila tému, ktorá sa na prvý pohľad javí len málo aktuálna? Hodnoty sú pozadím, na ktorom sa uskutočňuje celý život. Od hodnôt, aké vyznáva jednotlivec sa dajú odvodiť jeho záujmy a postoje. Každý jednotlivec, ale rovnako aj každá väčšia spoločenská jednotka združená za určitým účelom, má svoje hodnoty, ktoré navonok neprezentuje, ale v samotnej podstate sa nimi riadi. Ak sa aj v teórii medzinárodných vzťahov podarí preniknúť za postoje jednotlivých aktérov, ktoré sú evidentné a za záujmy, ktoré sa dajú od postojov odvodiť, až k hodnotovým východiskám, je to akoby sa podarilo prísť k jadrú skúmanej veci. Omnoho jednoduchšie sa potom hodnotí daná problematika, nevynímajúc európsku integráciu. Integrácia je procesom, ktorý trvá už šieste desaťročie a jej produktom boli Európske spoločenstvá, neskôr Európska únia. Hodnoty tohto produktu by mali byť v podstate odrazom hodnôt celého procesu, jednotlivcov (otcov zakladateľov), ktorí túto myšlienku s nejakým zámerom začali realizovať. Prečo to tak nie je? Prečo sa pôvodná hodnota mieru a stability, ktorej prostriedkom bola ekonomická spolupráca, dostala do pozície outsidera a z voľného trhu sa stala „hodnota hodnôt“? Vo svojom príspevku nehľadám odpovede, ale nastolujem niekoľko téz na uvažovanie a možno aj sponchybujem čisto pozitívny pohľad na niektoré atribúty únie, ktoré považujeme za samozrejmosť.

Summary

In recent times a lot of focus is being dedicated to particular European policies, accession process or future functionality of the European Union. Values are becoming an old-fashioned term, even archaic in the view of integrating Europe. Why have I decided for the topic that barely seems to be actual? Values are the background on base of which all the life is running. From the values of an individual his interests and attitudes can be derived. Every individual as well as any bigger social unit conjugated by purpose has its own values. Although they are not visible, in essence they are the main drivers of any behaviour. In the area of International Relations, once we manage to get behind the postures of particular actors, which are apparent, and their interests, we will come to the core of our investigation. Any subject of study, including the process of European Integration, is then more clear and understandable. European Integration is a process running already for six decades. Its products, European Communities and later European Union should be based on the same values as the ones that were the drivers for starting the integration process. Why the original value of peace and stability that should have been achieved by economic cooperation has got in to the position of an outsider and free market became a "value of values"? In this elaboration I'm not looking for the answers but offering a few theses to taken into consideration.

Kontakt

PhDr. Ľudmila Dolná
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická Univerzita Bratislava

Ing. Alica Domanická

Abstrakt

V súvislosti s rastom nových mocností možno v horizonte 15 rokov očakávať v nasledovné trendy a s tým súvisiace geopolitické zmeny: Dramatický pokles populácie v Európe a Rusku, pričom rast populácie možno očakávať výlučne iba v krajinách, ktoré donedávna zaujímali miesto na pokraji globálnej ekonomiky, vytváranie nových zoskupení najmä v dôsledku vzrastu dvoch nových mocností Číny a Indie a tým aj neistoty, ako tieto nové mocnosti budú svoj vplyv využívať. Geopolitika sa bude meniť aj vďaka ďalším zmenám, ktorými bude veľmi pravdepodobný ekonomický rast ďalších štátov – Brazílie, Južnej Afriky, Indonézie a Ruska, Iránu – čo môže posilniť rastúcu úlohu Číny a Indie ešte viac. Rovnako, ekonómovia nevyklúčujú možnosť vplyvu silnejšej, zjednotenej Európy a medzinárodne aktívnejšieho Japonska, aj keď Európa, Japonsko a Rusko budú čeliť problému starnúcej populácie.

Rastúci dopyt po energiách bude motorom mnohých z vyššie uvedených zmien geopolitiky. Potreba zabezpečiť si prístup k energiám bude Čínu a Indiu nútiť získavať si viac globálny a nielen regionálny vplyv a Európsko – Ruská energetická závislosť sa ešte zintenzívni.

Summary

In connection with rising influence of the new powers the following trends and geopolitical changes are expected in the time period of 15 years: significant decline of the population of Europe and Russia; while almost all population growth will occur in developing nations that until recently have occupied places on the fringes of the global economy; new alliances creation mainly as a result of rising China and India and thus also the uncertainty how these two powers will use their rising influence.

At the same time, other changes are likely to shape the new landscape. These include the possible economic rise of other states—such as Brazil, South Africa, Indonesia, Iran and even Russia—which may reinforce the growing role of China and India even though by themselves these other countries would have more limited geopolitical impact. Finally, we do not discount the possibility of a stronger, more united Europe and a more internationally activist Japan, although Europe, Japan, and Russia will be hard pressed to deal with aging populations.

The growing demand for energy will drive many of these likely changes on the geopolitical landscape. China's and India's perceived need to secure access to energy supplies will propel these countries to become more global rather than just regional powers, while Europe and Russia's co-dependency is likely to be strengthened.

Rodrigo Bugueño Droguett

Summary

Latin America has different problems with poverty, discrimination, the trafficking of drugs, inequality, etc. Recently there have been two interesting processes: The Leftist movement of Latin American politics and at the same time there is renewed interest in “power diplomacy” for the integration of that zone.

1.-The Leftisation is a political process that is dominating the area, two forces compete: A traditional, populist left tendency led by Hugo Chávez president of Venezuela. Other one renewed and progress led by "Lula" da Silva, president of Brazil.

2.-The energy integration is being led by Chávez too. The president of Venezuela is making use of the advantages of the oil price to achieve supports in wide sectors of the society and in other countries. This is done by means of the mass media. At the same time the Natural gas is also another element to consider in this process, because represents the alternative energy to the oil. Bolivia nationalized the hydrocarbons with support of Chávez. This affected Brazil that is the country with which Venezuela competes.

This means that Leftisation and energy are intimately united.

Abstracto

Latinoamérica tiene diferentes problemas acerca de: Pobreza, discriminación, el tráfico de drogas, desigualdades etc., etc. Al mismo tiempo están ocurriendo dos interesantes procesos: La Izquierdización de Latinoamérica, en especial en el cono sur. Al mismo tiempo se ejerce un renovada y atractiva "diplomacia energética" para la integración de aquella zona.

1.- La Izquierdización es un proceso político que está dominando el área, compiten dos fuerzas: Una izquierda tradicional, populista, liderada por Hugo Chávez presidente de Venezuela. Otra renovada y progresista liderada por “Lula” da Silva, presidente de Brasil.

2.- La integración energética está siendo liderada por Chávez también. El presidente de Venezuela está haciendo uso de las ventajas del precio del petróleo para lograr apoyos en amplios sectores de la sociedad y en otros países. Eso lo hace mediante los medios de comunicación. Al mismo tiempo el Gas natural es también otro elemento a considerar en este proceso, porque representa la alternativa energética al petróleo. Bolivia nacionalizo los hidrocarburos con apoyo de Chávez. Esto afectó a Brasil que es el país con el que compete Venezuela.

Esto significa que izquierdización y energía están íntimamente ligados.

^AThis presentation is part of the Forthcoming article, Panoràma globálneho Bezpečnostného prostredia 2005-2006, Inštitút bezpečnostných a obranných štúdií Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2006.

Martina Dubová

Abstrakt

V posledných dvadsiatich rokoch sa prehĺbila integrácia na finančných trhoch. Proces globalizácie prináša nepopierateľné výhody pre jednotlivé trhové subjekty, zároveň však ekonomickú verejnosť znepokojujú zjavné riziká. Rozšírenie EU obmedzilo bariéry kapitálových tokov do nových členských krajín. Finančná integrácia a liberalizácia je jednou z politických priorít EU a mala by urýchliť ekonomický vývoj jej nových členov. Tradične je bankový a poisťný trh najviac rozvinutým finančným sektorom v krajinách strednej a východnej Európy, aj keď sú tieto hlboko podpriemernou úrovňou EU15. Bankový sektor charakterizuje pokračovanie procesu koncentrácie a konsolidácie, domáce banky sú privatizované medzinárodnými bankovými skupinami z európskej pätnástky. Ostatné finančné subjekty ako penzijné fondy, fondy nekontrolované bankami, finanční sprostredkovatelia a ďalšie finančné inštitúcie sa ďalej vyvíjajú, ich podiel na aktívach v krajinách strednej a východnej Európy zostáva len na úrovni 10% HDP.

Summary

Financial markets have become even more integrated over the last two decades. Proces of globalization in financial markets have brought several advantages for participants, however some reasonable threats are worrying the economic world. Entrance to EU has also lowered the barriers for capital flows into new EU member countries. Financial integration and liberalization is one of the EU political priorities, and might speed up economic development of new EU members up to EU average level. Traditionally the banking and insurance sectors are the most developed in CEE countries, although significantly below EU15 average. The banking sector is characterized by ongoing concentration and consolidation, domestic banks are privatized by international banking groups domiciled in EU15. Other financial segments such as pension funds, non-bank controlled funds, intermediaries and other financial entities are being developed, but their share still remains around 10% of GDP in CEE countries

Ďurincová Andrea

Abstrakt

Medzinárodný obchod môže hrať významnú úlohu v boji proti chudobe podporou vzniku pracovných miest a odštartovaním vyššieho hospodárskeho rastu v rozvojových krajinách. Krajiny, ktoré aktívnejším obchodovaním vstúpili na exportné trhy a tým posilili svoje väzby so svetovou ekonomikou vykazovali väčší hospodársky rast ako tie ostatné. Napriek šanciam, ktoré ponúka rast medzinárodného obchodu rozvojové krajiny čelia prekážkam, ktoré im bránia chopiť sa naplno ponúkanej príležitosti. Ide o slabú infraštruktúru a neadresnú vládnu politiku, ktorá zlyhá pri podpore investícií a vytváraní vhodného hospodárskeho prostredia. Zatiaľ čo mnoho z týchto štátov zintenzívnilo snahy napraviť tieto nedostatky do popredia sa dostala ďalšia prekážka a to fakt, že trhy vyspelých štátov z dôvodu vysokých cieľ a ďalších bariér na poľnohospodárske a priemyselné produkty, ktoré sa usilujú predať a u ktorých majú konkurenčnú výhodu zostávajú zatvorené.

Summary

The ASEM Partners are strongly involved in this trend: Between 1990 and 2004 exports of Asian ASEM countries to the EU have grown by 225% (to approx. 320 bill. \$), exports from European to Asian ASEM countries by 140% (to approx. 205 bill \$). Similar trends occur with services, albeit on a lower scale. EU-15 FDI outward stock during the past 25 years has increased by a factor of 15 (to approx. 4000 bill \$), Asian inward FDI stock during the same period increased to approx. 1700 bill \$.

Increasing world-wide sourcing leads to increased fragmentation of production where vertical integration within firms replaced by more intra-industry trade – which is driven by economies of scale rather than comparative advantage. It puts a premium on scarce, knowhow intensive resources in the production process. This process has also led to increased trade in and international sourcing of services, among them R&D activities.

Ing. Iveta Fabianová

Resumé

V 60-tych rokoch 20. storočia začali hospodársky vyspelé krajiny iniciovať rôzne programy na spoluprácu s rozvojovými krajinami, čím vznikla potreba uzatvárania medzinárodných investičných zmlúv (MIZ). Tie mali za úlohu ochraňovať investície investorov z vyspelých krajín v rozvojových a transformujúcich sa krajinách.

Bilaterálne investičné dohody – dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií – sú významné zmluvné dokumenty a predstavujú štandardné dohody, ktoré sa uzatvárajú medzi suverénnymi subjektmi medzinárodného práva verejného s cieľom vytvárať priaznivé ekonomické podmienky pre rozvoj vzájomnej spolupráce.

Praktickým výsledkom uzatvorenia takejto zmluvy by malo byť vytvorenie prostredia, ktoré podporí zakladanie spoločných podnikov, priame zahraničné a portfóliové investície. Mimoriadny význam zmluvy spočíva i v garancii voľného prevodu kapitálu, zisku, úrokov, dividend, platieb, náhrad pri vyvlastnení investícií alebo pri spôsobených stratách.

V poslednom desaťročí sa počet MIZ významne rozšíril. Nakoľko pôvodné obsahové znenia MIZ neodrážajú problémy a zmeny v súčasnom globálnom investičnom prostredí, vznikla tzv. nová generácia investičných zmlúv. Tie okrem zaručovania ochrany zahraničných investícií investorov v hostiteľskej krajine zdôrazňujú aj liberalizáciu prístupov k jednotlivým výrobným zdrojom a trhom.

Dodnes však neexistuje jednotný medzinárodný systém ochrany a podpory zahraničných investícií v investičných zmluvách.

Summary

In the 1960s developed countries began to initiate a variety of programmes to co-operate with developing and transforming countries. This fact led to the necessity to conclude international investment agreements (IIAs). Their aim was to protect investments of developed country investors in the territory of the developing and transforming countries.

Bilateral investment agreements – agreements on support and protection of investments – are important contracting documents and represent standard agreements that are concluded between sovereign subjects of international public law. Their aim is to create favourable economic conditions for the development of bilateral co-operation.

The practical result of such agreement conclusion should be creation of the environment that would enhance foundation of joint ventures, foreign direct and portfolio investment. A very important significance lies also in the guarantee of the free transfer of capital, profits, credits, dividends, payments, compensations for expropriations of investment or caused damages.

In the last ten years the number of IIAs has increased significantly. As the genuine text wordings in the IIAs do not respond to the problems and changes, which have appeared in current global investment environment, a new generation of IIAs has emerged. They do not only continue to provide protection for international investment stocks but they also emphasize liberalizing access to resources and markets.

However, there has not been created a single international system for the support and protection of foreign investment in investment agreements yet.

Kontakt

Ing. Iveta Fabianová
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Fakulta medzinárodných vzťahov
Fabianová@euba.sk

Ing. Michal Fabuš

Abstrakt

Berieme energiu ako garantovanú. Nedostatok palív a zásoby energie sa znižujú, napriek tomu je nevyhnutná pre našu dopravu, tepelné zásobovanie našich domov v zime, chladenie v lete, na chod nášho priemyslu, fariem a úradov. Ale veľa energetických zdrojov je neobnoviteľných. Ďalej je energetika jedným zo zdrojov znečistenia. Udržiateľný rozvoj znamená používanie menej fosílnych palív a viacej inteligentných a obnoviteľných alternatív.

Až 80% z energií používaných v EÚ je z fosílnych palív – ropa, zemný plyn a uhlie. Veľký a stále rastúci podiel pochádza z krajín mimo EÚ. Závislosť na dovoze ropy a plynu, ktorá je v súčasnosti 50% -ná, môže vzrásť na 70% v roku 2030. Toto zvýši zraniteľnosť únie v prípade výpadok dodávok alebo vysokých cien z dôvodu medzinárodných kríz. Je naďalej potreba znižovať spaľovanie fosílnych palív z dôvodov globálneho otepľovania. Cesta napred je v kombinácii energetických úspor a energetickej efektívnosti.

Summary

We take energy for granted. Fuel shortages and power cuts are rare, but serve as timely reminders that we rely on energy for transport, for heating our homes in winter, cooling them in summer and running our factories, farms and offices. But many energy resources are finite. In addition, energy use is often a source of pollution. Sustainable development means using less fossil fuel more intelligently and developing alternatives.

Kontakt

Ing. Michal Fabuš
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Fakulta medzinárodných vzťahov Ekonomickej Univerzity v Bratislave
Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava
02/67295463
fabus@euba.sk

Ing. Peter Fašung

Abstrakt

Ochranárske opatrenia regulujúce zahraničný obchod časoch merkantilizmu a opatrenia implementované v súčasnosti sú vo veľkej miere rovnorodé. Príspevok porovnáva zhodnosť príčin, prečo sa ochranné opatrenia uvádzali v minulosti a aktuálne uvádzajú do života. Poukazuje sa na nevhodnosť prezentovaných odôvodnení oprávnenosti uplatňovania ochranárskej politiky a vyvracia ich merkantilistickú inšpiráciu. Odporúča vládnym štruktúram model správania tak aby zvládli negatívny stav v hospodárstve nahrávajúcí ochranárskym opatreniam inými hospodársko-politickými opatreniami.

Summary

Protective measures in the foreign trade at the times of merkantilism are similar to those implemented at current times. Paper compares the causes of protective measures in the past with the current ones.

Kontakt

Ing. Peter Fašung
Katedra hospodárskej politiky
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave
Dolnozemska 1, 852 19
Bratislava
tel.: +421903888799
e-mail: fasung@mail.com

JUDr. Katarína Galdunová

Anotácia

humanitárna intervencia, nezasahovanie do vnútorných záležitostí štátu, zákaz použitia sily alebo hrozby silou

Abstrakt

Autorka sa vo svojom článku zaoberá aktuálnou otázkou humanitárnej intervencie. V prvej časti sa jej venuje z terminologického hľadiska, pričom rozoberá jej jednotlivé definičné znaky. V druhej časti uvádza možnosti *de lege ferenda* v tejto oblasti nezabúdajúc na ich realnosť v dnešnom usporiadaní medzinárodného spoločenstva. Celý príspevok tak reflektuje politicko – právne aspekty skúmaného inštitútu.

Summary

The author deals with the actual issue of humanitarian intervention. The first part introduces humanitarian intervention through the terminological approach, through its individual definition elements. Taking into account the reality of the nowadays international community, the second part presents possibilities *de lege ferenda* in the relevant area. The whole article thus reflects political and legal aspects of the institute in inquiry.

Ing. Mária Greššová

Abstrakt

Voľby hlavy štátu na Ukrajine v roku 2004 boli výnimočné. Išlo v nich o výber medzi autoritatívnym, skorumpovaným, oligarchickým systémom moci, ktorý reprezentoval vtedajší prezident Leonid Kučma a novou perspektívou rozvoja v podobe radikálnych zmien v krajine. S prvou časťou vývoja bol spájaný Janukovyč, s druhou najpopulárnejší domáci politik Juščenko. Situácia na Ukrajine pripomínala situáciu v Rusku po skončení Jeľcinovej éry, keď sa jeho klan snažil brániť svoje záujmy. Ukrajinská „Oranžová revolúcia“, ktorá v priebehu novembra a decembra 2004 vyniesla do prezidentskej funkcie Viktora Juščenka, ukázala, že Rusko a Ukrajina idú vo svojej domácej a zahraničnej politike úplne odlišnou cestou. Októbrové voľby roku 2004 ovplyvnili situáciu na Ukrajine, hlavne imidž Ukrajiny v medzinárodnom kontexte. Samozrejme, že tieto voľby ovplyvnili aj rozvoj Ukrajiny, jej budúce členstvo v rôznych medzinárodných organizáciách a jej európsku voľbu.

Summary

2004 presidential election was extraordinary. There was a choice of two possibilities. On one side, the authoritative, corruption-based, and oligarchic system of power represented by former Ukrainian president Leonid Kucma. On the other side, a new perspective of development represented by radical changes in the country. The former is linked to former prime minister Viktor Janukovyc, the latter with the most popular Ukrainian politician at that time – Viktor Juscenko. The situation in the Ukraine was similar to the situation of Russia after the Jeltzin era, when his clan tried to protect its interests. Ukrainian “Orange revolution”, that brought forth Viktor Juscenko as a new president, showed that Russia and Ukraine are walking different paths in their domestic and foreign policies. October 2004 presidential election affected the situation in the country and its image in international context. This election also affected the future development of the Ukraine together with its membership in various international organizations and its European choice.

Kontakt

Ing. Maria Greššová
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
Gressova@euba.sk

Ing. Mgr. Magdaléna Hašková

Abstrakt

Nacionalizmus v Európe predstavuje fenomén, ktorý je stále aktuálny, pričom mal v jednotlivých historických obdobiach rôzne prejavy. Klasické rozdelenie nacionalizmu na etnický a občiansky pretrváva dodnes, avšak jednoduché spájanie etnického nacionalizmu s východnou Európou a občianskeho nacionalizmu s Európou západnou sa ukázalo byť nepresné. Separatistické hnutia v západnej Európe sa opierajú práve o etnickú formu nacionalizmu, ktorá zdôrazňuje etnický pôvod a znaky ako sú spoločný jazyk, história, tradície, mýty a náboženstvo. Prejavy občianskeho nacionalizmu – zdôrazňovanie občianskych hodnôt – možno pozorovať najmä pri multietnických štátoch aj vo východnej Európe. Rovnako bežné sú zmiešané formy nacionalizmu, kde sa nedá presne určiť ich pôvod. Nová situácia v Európe vznikla po rozpade komunistického bloku, kedy sa obnovili separatistické nacionalistické hnutia vo federatívnych štátoch, pričom nacionalizmus nahradil ideové vákuum, ktoré tu vzniklo.

Abstract

Nationalism in Europe is a current phenomenon in Europe. The division of nationalism to the ethnic and civic form is still topical, but it is not appropriate to make a simple connection between Ethnic nationalism and Eastern Europe and Civic nationalism and Western Europe. Separatistic movements in Western Europe have the form of Ethnic nationalism that is concentrated on the common language, history, traditions, myths and religion. The Civic nationalism with orientation on the civic values can be seen also in multiethnic states in Eastern Europe. The mixed forms of nationalism are also common. New situation that arose in Europe after 1989 renewed the power of separatistic national movements. Nationalism has displaced the old ideology.

Kontakt

Ing. Magdalena Hašková
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave

PhDr. Dagmar Hoscheková

Resumé

Príspevok sa zaoberá významom a úlohou kultúry v medzinárodných vzťahoch. V prvej časti sú prezentované rôzne definície pojmu kultúra – staroveké, osvietené, etnologické a antropologické chápanie. Na súčasnej úrovni vedeckého poznania možno kultúru definovať ako nadbiologicky vytvorený systém regulatívov ľudskej činnosti, ktoré zabezpečujú stabilitu, rovnováhu, fungovanie sociálnych systémov, ich vzťahy s inými sociálnymi systémami a s ich životným prostredím.

Pre efektívny výskum súčasnej medzinárodnej reality z hľadiska kultúry je najdôležitejším teoreticko-metodologickým princípom určenie systémovej povahy kultúry. Uvedený teoretický predpoklad je významným výskumným nástrojom predovšetkým pri vedeckom poznávaní integračných procesov v súčasnom svete. Umožňuje pochopiť úlohu kultúry v týchto procesoch.

Druhá časť príspevku sa snaží stručne načrtnúť európsky kultúrny systém, ktorý je tvorený niekoľkými úrovňami. V súvislosti s integračnými procesmi na európskom kontinente v ekonomickej a politickej oblasti sa vynára otázka zblížovania európskych národov v oblasti duchovno-kultúrnej. Či existujú vôbec predpoklady pre jednotnú európsku kultúru a perspektíva jej vytvorenia ako najvyššieho kultúrneho útvaru na kontinente.

Európa sa už od historických počiatkov vymedzovala ako jeden kultúrny celok daný predovšetkým spoločným gréckym duchovným základom a rímskym štátovým odkazom. Vo svojich dejinách Európa rozvíjala i spoločné hodnoty a duchovné princípy - racionalita, viera v neobmedzené možnosti ľudskeho poznania, sloboda, humanizmus ako jednota práva a zodpovednosti, dôraz na duchovný a mravný rozvoj človeka ako obsah a zmysel jeho slobody, hodnota aktívneho uchopenia osudu atď.. Uvedená európska hodnotová paradigma má jedno obmedzenie - vyjadruje západoeurópsku identitu. Kultúrne a duchovne je však problém Európy omnoho zložitejší. Táto otázka sa stáva aktuálnou najmä v súvislosti s procesom ďalšieho rozširovania Európskej únie.

Summary

Paper deals with importance and role of culture in international relations. Different definitions of the term culture are presented in the first part. Culture can be defined, at current level of scientific knowledge, as system of regulatives of human activities, created above biologically, which ensure stability, balance, function of social systems, their relations with other social systems and their surroundings.

Systemic nature of culture is the most important theoretical-methodological principle for effective research of current international reality from the cultural point of view. Given theoretical assumption is significant research tool especially in research of integration processes in contemporary world. It enables to understand the role of culture in these processes.

The second part tries briefly outline European cultural system, which is created from several levels. It appears the question of approaching of the European nations in spiritual-cultural field in connection with integration processes on the European continent in economic and political sphere. If it is possible to find assumptions for unified European culture and perspective of its creation as the highest cultural formation on the continent.

Europe from historical beginnings was limited as one cultural unit, based on common Greek spiritual base and Roman legal school. Later, Europe was developing common values and spiritual principles – rationality, belief in unlimited possibilities of knowledge, freedom, humanity as unity of law and responsibility, emphasis on spiritual and moral development of human being as content and

sense of his/her freedom, value of active fatality etc.. Mentioned European value paradigm has one restriction – it represents only Western European identity. However, the problem of Europe in cultural and spiritual sphere is much more complicated. This issue is actual especially with the process of further enlargement of European union.

Kontakt

PhDr. Dagmar Hosčeková
Oddelenie historických, politických a právnych vied
Ústav vedy a výskumu UMB
Cesta na amfiteáter 1
974 01 Banská Bystrica
dagmar.hoscekova@umb.sk

Ing. Jana Hošková

Abstrakt

V mojom príspevku zisťujeme, či sa zahraničná politika Španielska pod vplyvom členstva v EÚ transformovala a tým prešla procesom europeizácie, resp. či je evidentný tzv. vplyv ES/EÚ. Alebo naopak v jeho zahraničnej politike nenastali žiadne zmeny, dokonca mohlo dôjsť k zvýšeniu divergencie zahraničných politík členských štátov EÚ. Je legitímne skúmať vplyv europeizácie v zahraničnej politike, alebo je to fenomén objavujúci sa len v komunitárnych politikách? Budeme sa zaoberať niektorými prvkami, či javmi, ktoré sa vyskytli vo vývoji zahraničnej politiky Španielska od pristúpenia do EÚ v roku 1986 až po súčasnosť. Všímame si dva paralelné fenomény „importu“ a „exportu“ zahranično-politických záujmov do a zo zahraničnej politiky Španielska.

Kontakt

Ing. Jana Hošková
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
janahoschek@yahoo.com

Mgr. Martina Hrvolová*

Resumé

With the waive of terrorist activities of unprecedented proportions that began in New York in September 2001, terrorism has established itself as one of the most destructive threat to dramatically challenge our civilization. Therefore, there is no question that terrorism must be attached an exceptional importance both in the current international and national environment. Both states and international organizations have been given great leeway in fighting terrorism. However, disclosures about allegations revealed by the *Washington Post* and the NGO *Human Rights Watch* in 2005 on the existence of secret CIA detention centres in European states, particularly those from Central Europe (Romania, Poland), that shocked Europeans were one of the milestones that led to a number of running formal investigations at the highest national and international levels and foster a further debate over how to strike the balance between the imperatives of security and combating terrorism, and safeguarding civil liberties and human rights.

Summary

Ako samotný boj proti terorizmu, tak i ochrana ľudských práv v boji proti tejto bezpečnostnej výzve by mali byť prioritou medzinárodného spoločenstva v 21. storočí. Témou ochrany ľudských práv v boji proti terorizmu sa zaoberá nielen OSN, ale i regionálne organizácie, najmä OBSE a RE, i EÚ.

Teroristické akty pritom samy osebe predstavujú závažné porušenia ľudských práv každého, koho priánim je žiť v pokojnej a stabilnej spoločnosti. Je povinnosťou celého medzinárodného spoločenstva na takéto porušenia odpovedať a chrániť svojich občanov pred takýmto neospravedliteľným konaním. Odpoveďou medzinárodného spoločenstva na teroristické aktivity však nemôže byť páchanie ďalšieho násilia.

V roku 2005 sa na verejnosti objavili podozrenia o tom, že na území európskych štátov sa vyskytli prípady zadržovania osôb podozrivých z teroristických činov v tajných väzniciach spravodajských služieb iných štátov. Keďže takéto konanie by zrejme bolo v rozpore s medzinárodnoprávnymi záväzkami dotknutých štátov o vec sa prirodzene okamžite začala zaujímať ako laická a odborná verejnosť, tak i politické elity európskych národných štátov i medzinárodných organizácií.

Kontakt

Mgr. Martina Hrvolová
externý doktorand
MZV SR, Odbor ľudských práv
martina_hrvolova@foreign.gov.sk
Právnická fakulta Univerzity J.A. Komenského v Bratislave
odbor: občianske právo

*Pozn.: článok vyjadruje osobné názory autorky.

Ing. Ivana Hudáková, PhD.

Abstrakt

Chov oviec a kôz s prihliadnutím na ekologické, osídlenecké a zamestnanecké aspekty nesporne patrí do výrobného portfólia agropodnikateľských subjektov, ktoré majú preň primerané podmienky a zdroje. Cieľom príspevku je prezentácia vývojových tendencií vybraných komodít v chove oviec, súčasného stavu nášho ovčiarstva a jeho úlohy, ktoré je treba zabezpečiť po vstupe do EÚ.

V naznačených smeroch treba v budúcnosti efektívne rozvíjať chov oviec pri rešpektovaní ochrany životného prostredia majúc na zreteli efekt primeraného udržateľného rozvoja v našej krajine. Odvetvie chovu oviec je konkurencieschopné a má perspektívu rozvoja.

Kľúčové slová stavy oviec a bahníc, komodity z chovu oviec, obchod s ovčiami komoditami, platby v sektore oviec po vstupe SR do EÚ, prínosy a riziká poľnohospodárstva po vstupe SR do EÚ

Summary

Considering the ecological and employment aspects, the breeding of sheep and goats undoubtedly belongs to the manufacturing portfolio of agrarian enterprises that have adequate conditions and sources for it. The objective of the contribution is to introduce development tendencies of selected commodities in breeding of sheep, present state of our sheep-breeding and tasks that need to be accomplished after EU accession.

There has to be an effective expansion of sheep breeding while protecting the environment and considering the sustainable development in our country in the future. The sheep breeding sector is competitive and has a development perspective.

Key words number of sheep and ewes, sheep breeding commodities, sheep commodities trade, payments in Slovak sheep breeding sector after EU accession, gains and risks of Slovak agriculture after EU accession

Kontakt

Ing. Ivana Hudáková, PhD.
Fakulta podnikového manažmentu
Katedra manažmentu
Ekonomická univerzita v Bratislave
Dolnozemska cesta 1
852 35 Bratislava 5, SR
hudakova@dec.euba.sk
+421 67 29 5613

Mgr. Júlia Hurná

Abstrakt

Oblasť vzdelávania a odbornej prípravy sa čoraz viac posúva z čiastočne marginalizovanej pozície do centra záujmu vedúcich predstaviteľov Európskej únie a jej členských štátov. Jedným z hlavných impulzov bola revízia Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť a potreba naplnenia jej cieľov, ktoré okrem iného reflektujú potrebu reformovať oblasť systémov vzdelávania a odbornej prípravy občanov Európskej únie. V príspevku sa venujem politike vzdelávania Európskej únie ako politike, kde hlavná zodpovednosť a právo rozhodovať spadá do oblasti právomocí vlád členských krajín. Súčasne sa podrobnejšie venujem aktuálnej prioritě Európskej komisie v oblasti celoživotného vzdelávania, ktorou je návrh koncepcie Európskeho kvalifikačného rámca.

Summary

Area of education and training is gradually moving from partly marginalized position to the centre of interest of the leading representatives of the European Union and its member states. One of the main impulses was the revision of the Lisbon strategy for growth and employment and the need to fulfill its objectives that also point to the need to reform the area of education and training of the citizens of the European Union. In my contribution I focus on the EU education policy. This is an area of the European Union policy where the main responsibilities and decision-making rights fall to the competence of the EU member states governments. At the same time I elaborate more on the topical issue in the life-long learning that is the new concept of the European Qualification Framework.

Kontakt

Mgr. Júlia Hurná
Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta medzinárodných vzťahov
hurnajulia@yahoo.com

JUDr. Lucia Hurná

Abstrakt

Oblasť justície a vnútorných vecí zahŕňa široké spektrum politík, ktoré ovplyvňujú každodenný život ľudí v Európskej únii. Do tejto spolupráce spadajú tak citlivé politické otázky, ako napríklad migrácia, azyl, hraničné kontroly, trestné a civilné právo. Vlády členských krajín sa rozhodli reagovať na uvedené skutočnosti prostredníctvom vytvorenia európskeho priestoru slobody, bezpečnosti a práva. Spolupráca v oblasti justície a vnútorných vecí je v súčasnosti jednou z priorít Únie. Cieľom tohto príspevku je objasniť postupné budovanie priestoru slobody, bezpečnosti a práva v rámci Európskej únie.

Summary

The Justice and Home Affairs covers a wide field of policies that affect people's everyday life in the European Union. This cooperation includes a range of highly sensitive policy areas, for example migration, asylum, border controls, criminal and civil law. European Union governments have responded to these challenges by trying to create a so-called European area of freedom, security and justice. The Justice and Home Affairs cooperation is now firmly identified as one of the Union's priority policies. The aim of this contribution is to describe the progressive establishment of the area of freedom, security and justice in European Union.

Kontakt

JUDr. Lucia Hurná
Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta medzinárodných vzťahov
Katedra medzinárodného práva
č. tel.: 02/ 67295408
hurna@euba.sk

Roman Jurík

Abstrakt

Právna úprava medzinárodných investícií je dôležitou súčasťou medzinárodného ekonomického práva. Predmetom tohto príspevku sú niektoré problémy, najmä definícia investícií a medzinárodných investícií v medzinárodnom práve z hľadiska mnohostranných a dvojstranných medzinárodných zmlúv. Hoci komunitárne právo EÚ sa svojou povahou podobá vnútroštátnemu právu, zakladajúce zmluvy ES/EÚ sú klasickými medzinárodnými zmluvami a preto sú zahrnuté v časti o definícii medzinárodných investícií podľa mnohostranných medzinárodných zmlúv.

Druhá časť príspevku hovorí o niektorých spôsoboch riešenia sporov z medzinárodných investícií. Zaoberá sa Dohodou o riešení investičných sporov medzi štátmi a občanmi iných štátov, nazývanou Washingtonská dohoda. Táto dohoda založila Medzinárodné stredisko pre riešenie investičných sporov (ICSID), ktoré je inštitúciou Skupiny Svetovej banky. Úlohou ICSID je zmierovacie konanie a arbitráž investičných sporov. Ďalšou inštitúciou, ktorá sa zaoberá riešením sporov z medzinárodných investícií a ktorá je v príspevku popísaná, je Stály arbitrážny súd v Hágu.

Summary

Legal regulation of international investment is important part of international economic law. Topic of this paper are any problems of this issue, especially definition of the investment and of the international investment in international law in aspect of multilateral and bilateral international treaties. Through character EU *acquis communautaire* is similar then state law, basic treaties of EC/EU are classical international treaties and, therefore, they are included in part of paper about definition of international investment according to the multilateral international treaties.

The second part of this article is about any kinds of settlements of disputes of international investment. It occupies with Convention on the Settlement of Investment disputes between States and Nationals of another states called Washington convention. With this convention have been established International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) as institution of Worldbank Group. The aim of ICSID is the conciliation and arbitration of investment disputes. Another institution for settlement of international investment disputes which is described in this paper is Permanent Court of Arbitration in Hague.

Kontakt

Roman Jurík
Katedra medzinárodného práva
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave

Marta Kadłubek

Summary

There are a number of aspects to customer analysis. There is a need to identify those elements of customer service and order handling expected by the customer; their relative importance; the cost of providing such services; any trade-off opportunities there may be between and among the service characteristics; and the customers' relative perceptions of competitive offers. The segments or groups of customers are classified according to service needs, size, location (i.e. by variables other than those used for the initial classification) which are shared by the group but differ between categories. Within the categories individual customer accounts are reviewed in the article.

Contact

Marta Kadłubek, Ing. M.Sc.
mkadlubek@gazeta.pl
Czestochowa University of Technology
Faculty of Management
Armii Krajowej 19B
42-200 Czestochowa
Poland

Simona Klingová

Abstrakt

Tento príspevok je zameraný na objasnenie vplyvu svetových mocností na usporiadanie politického systému vo svete. Zaoberá sa základnou charakteristikou svetového politického systému, jeho odlišnosťou od vnútroštátneho politického systému. Charakterizuje centrá moci, štruktúru politického systému a základné modely rozptýlenia moci v systéme.

Summary

This paper focuses on explanation of the world powers influence on setting the political system in the world. It deals with the basic characteristics of the world political system, its difference from an internal political system. It characterizes the centres of power, the structure of political system and the basic models of splitting the power in the system.

Kontakt

Klingová simona
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
Klingova@up.upsav.sk

Ing. Jozef Koňarik

Abstrakt

Tento príspevok má za cieľ poukázať na niektoré vplyvy Hospodárskej a menovej únie na obchod. Autor sa bližšie venuje štyrom vplyvom: odstráneniu neistoty výmenných kurzov, odstráneniu transakčných nákladov, odstráneniu konkurenčnej devalvácie/depreciácie medzi krajinami a odstráneniu špekulatívnych útokov. Tieto vplyvy sú zároveň v literatúre zaradené medzi výhody vstupu do menovej únie ako protiváha nevýhod, akou je strata vlastnej menovej politiky krajiny. Autor sa podrobnejšie venuje volatilitě menových kurzov, ktorá predstavuje v teórii i praxi jeden z hlavných dôvodov zavedenia jednotnej meny. Zároveň konštatuje, že kvantifikácia efektov vplyvu volatility na obchod je zložitá resp. jej výsledky sú často rozporuplné a predmetom ďalších diskusií. V príspevku sú zahrnuté i paradoxné výsledky niektorých štúdií, ktoré dokonca poukazujú na pozitívny vzťah medzi menovou volatilitou a obchodom. Autor v uvedenej problematike, ktorá je v súvislosti s očakávaným zavedením eura na Slovensku aktuálnou témou, dáva čitateľovi priestor, doplniť si informácie a urobiť si vlastný názor na vzťah medzi Hospodárskou menovou úniou a obchodom.

Summary

The aim of this article is to point to some EMU's effects on trade. The author pays more attention to these four effects: the elimination of exchange rate uncertainty, lower currency transaction costs, the elimination of competitive devaluation/depreciation among countries and the elimination of speculative attacks. These effects also are in the literature classified as benefits from joining a monetary union and as the opposite of disadvantages as the loss of own country's monetary policy. In more detail, the author deals with exchange rate volatility, which in the theory and real life represents the main reason for joining a monetary union,. At the same time the author states that quantification of this effect is very complicated and conclusion of many studies is disputable. In the article there also are included paradoxical results from some studies that point to positive relation between currency volatility and trade. The author in this article, which is a hot topic in terms of expected adoption of the euro in Slovakia, presents the reader with further information so as the reader would be able to make his opinion on the relation between the Economic and monetary union and trade.

Kontakt

Ing. Jozef Koňarik
Obchodná fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave
Katedra medzinárodného obchodu

Ing. Marcin Kozak M.Sc.

Summary

In today's economy the main sources of growth and development are not raw materials and labour but mainly the capability to create and utilise knowledge resources. The paper presents a definition, assumptions and main pillars of the knowledge economy developed by the World Bank. The author introduces the concept of intellectual capital from regional perspective and defines IC as knowledge that can be converted into value or profit. Most of the measurement methods designed by now apply for the company IC rating. Some efforts are being made to present the IC concept in the regional perspective. Development of research on a new regional approach to the intellectual capital theory has been noticed. A sample model of IC for countries and its main sub-components have been presented as well. Some selected knowledge indicators for measuring intellectual capital at national level have been illustrated. The paper also introduces one of the methods for the assessment of countries' knowledge economy – Knowledge Assessment Methodology (KAM).

Contact

Marcin Kozak, Ing. M.Sc.
m_kozak@zim.pcz.czest.pl
Czestochowa University of Technology
Faculty of Management
Armii Krajowej 19B
42-200 Czestochowa
Poland

Ing. Daniel Krajčík – Ing. Marek Vážan

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá problematikou riadenia ľudských zdrojov, najmä z pohľadu porovnania jeho vnímania a praktík v strednej Európe. Napriek značnej rozmanitosti prístupov k personálnej práci v jednotlivých krajinách identifikuje niektoré spoločné tendencie.

Summary

The paper deals with the state of human resources in Central Europe. Despite of various approaches to HR management, it identifies some common tendencies in Central European countries.

Kontakt

Ing. Daniel Krajčík – Ing. Marek Vážan
krajcik@euba.sk - vazan@euba.sk
Obchodná fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave

² Príspevok je spracovaný v rámci výskumu VEGA 1/2638/05 „Stratégie multinacionálnych korporácií na trhoch strednej a východnej Európy: trendy v uplynulom desaťročí, očakávaný vývoj a možné implikácie v hospodárskej politike cieľových krajín (s osobitým dôrazom na Slovensko)“

Mgr. Daniel Krošlák

Abstrakt

Účelom tohto príspevku je predstaviť Vyšehradskú spoluprácu ako najdôležitejšie regionálne združenie krajín strednej Európy. Hlavným cieľom krajín kooperujúcich v tomto zoskupení bolo dosiahnuť spoločne integráciu do západných štruktúr – Európskej Únie a NATO. Keď sa 1. mája 2004 stali krajiny V 4 (ako sa toto združenie v skratke nazýva) členskými štátmi EÚ, začali sa ozývať hlasy pýtajúce sa, či je ešte potrebné ďalej pokračovať v spolupráci na úrovni Vyšehradskej štvorky. Postulát, z ktorého budeme vychádzať, je: áno, ďalšia spolupráca je potrebná. Po krátkom historickom úvode a prehľade obsahu základných dokumentov zoskupenia ponúkame niekoľko argumentov, prečo udržať a rozvíjať Vyšehradskú spoluprácu. Zároveň načrtávame a zamýšľame sa nad budúcou tvárou Európy so silnými základmi v regiónoch.

Summary

The general aim of this article is to introduce and discuss the effect of Visegrád co-operation as one of possible grounds for developing international relations in Central Europe. On the 1st of May 2004 Visegrád 4 (“V 4”) countries entered the European Union and became a part of a newly formed Europe. As this was declared as one of the chief goals of the collaboration, after its achievement it is necessary to ask if it is still useful to remain in the V 4 co-operation. The postulate that will be debated is: yes, we should continue in building up the Visegrád co-operation. After a short historical introduction and presentation of the contents of the basic V 4 documents, we are suggesting some arguments for the maintenance of the Visegrád co-operation and try to think about the future of Europe.

Kontakt

Mgr. Daniel Krošlák
Katedra teórie práva a sociálnych vied
Právnická fakulta Univerzity Komenského
Šafárikovo nám. 6
818 06 Bratislava

Ing. Katarína Kubincová

Abstrakt

Slovensko a jeho najbližší susedia, krajiny Vyšehradskej štvorky, prešli dlhým ekonomickým vývojom. Prioritou týchto krajín je prilákať čo najviac zahraničných investorov, čo sa im aj veľmi dobre darí. Slovensko prešlo od svojho vzniku významnými zmenami a mnohými pozitívnymi ekonomickými reformami, ktoré prispievajú k rozvoju obchodných vzťahov medzi krajinami, ale treba podotknúť, že je to práve perspektívne podnikateľské prostredie Slovenska, ktoré tak láka investorov. Francúzsko hrá významnú úlohu na poli PZI. Francúzske TNK významne ovplyvňujú svetové hospodárstvo, sú vyrovnaným súperom pre americké, či japonské TNK a významne zasahujú aj do ekonomických procesov krajín strednej a východnej Európy. Slovensko a jeho najbližší susedia, Česká republika, Maďarsko a Poľsko, rozvíjajú vzájomnú bilaterálnu spoluprácu s Francúzskom a francúzske TNK sa stali každodennou súčasťou našich životov. Francúzsko má významné postavenie medzi zahraničnými investormi v krajinách Vyšehradskej štvorky a preto je na mieste skúmať vývoj bilaterálnych ekonomických vzťahov týchto krajín, s takou ekonomickou veľmocou, akou Francúzsko bezpochyby je.

Kľúčové slová: Francúzsko, globalizácia, priame zahraničné investície (PZI), transnacionálne korporácie (TNK), krajiny Vyšehradskej štvorky (V4)...

L'objectif de mon travail est de montrer la France comme le partenaire important dans le commerce extérieure notamment par sa présence – par l'intermédiaire des investissements et de s'interroger sur les réserves de la coopération actuelle ainsi que de proposer les solutions. Nous allons mentionner les données du commerce extérieur entre eux : partant de la caractéristique de leurs avantages comparatifs. Nous évaluons l'évolution des investissements étrangers entrants dans les pays de Vysegrad notamment le flux d'investissement français en Slovaquie. Les échanges bilatérales commerciales entre la France et les pays de Vysegrad ont des perspectives pour le futur développement.

Les mots clés: Les entreprises multinationales, la France, la mondialisation, les investissements directs étrangers (IDE), les pays de Vysegrad...

Kontakt

Ing. Katarína Kubincová
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
kubincova@euba.sk

Katarína Macúchová Gabrišová a Nad'a Štefková

„Najpozoruhodnejšia na človeku je jeho schopnosť myslieť...“
„*The most considerable on the human being is its ability to think...*“

Aristoteles

Abstrakt

The Communitarian Programmes are the Programmes of the European Commonwealth aimed at the integration of the policies in the European Union. The EU Education Policy supports the national policies of the member states, which have the law to decide. The Lisbon Strategy approved at the EU summit in March 2000, mentions the new priorities of the Education Policy, emphasizing the aim of the European Union to become the most competitive and dynamic knowledge economics in the world. The all society have to react flexibly to the changes and one of the possibilities is just the form the learning itself organisation and development of creativity. The innovation systems of universities, research departments, firms and complementary institutions are very important too. And just the research centres and universities should with the aim oriented way to help to the economic growth, established at the using knowledges, which have influence for creating the new discoveries and facts.

Summary

Komunitárne programy sú programy Európskeho spoločenstva zamerané na integráciu politík Európskej únie. Vzdelávacia politika EÚ dopĺňa a podporuje národné politiky členských štátov, ktoré si zachovávajú svoje výhradné právo rozhodovania. Lisabonská stratégia prijatá na summite EÚ v marci 2000 uvádza nové priority vzdelávacej politiky zdôrazňujúc cieľ EÚ stať sa najkonkurencieschopnejšou a najdynamickejšou znalostnou ekonomikou vo svete. Celá spoločnosť musí flexibilne reagovať na zmeny a jednou z možností je práve forma učiacej sa organizácie a rozvoj tvorivosti a kreativity. Dôležitosť tiež kladieme na fungovanie inovačných systémov univerzít, výskumných pracovísk, firiem a podporných inštitúcií. Práve výskumné centrá a školy v cieľovo orientovaným prístupom by mali napomôcť k vyústeniu do ekonomického rastu založeného na využívaní znalostí, ktoré sa v nich vytvárajú a majú vplyv na generovanie nových.

Kontakt

Katarína Macúchová-Gabrišová
Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov
Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka
gabisova@tnuni.sk

Nad'a Štefková
Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov
Trenčianska univerzita Alexandra

Mgr. Halina Martyniv

Abstrakt

S vzrastom objemu a zložitosti medzinárodného predaja narastajú možnosti vzniku nedorozumení a súdnych sporov v prípadoch, keď kúpne zmluvy nie sú primerane koncipované.

Incoterms sú oficiálne pravidlá Medzinárodnej obchodnej komory pre výklad obchodných podmienok, ktoré uľahčujú vykonávanie medzinárodného obchodu.

Cieľom INCOTERMS je poskytnúť súbor medzinárodných výkladových pravidiel najčastejšie používaných obchodných podmienok / doložiek/ v zahraničnom obchode.

Summary

The volume and complexity of international sales increase, so do possibilities for misunderstandings and costly disputes when sales contracts are not adequately drafted.

the Incoterms, the official ICC rules for the interpretation of trade terms, facilitate the conduct of international trade.

The purpose of Incoterms is to provide a set of international rule for the interpretation of the most commonly used trade terms in foreign trade.

Kontakt

Mgr. Halina Martyniv
Interná doktorandka
Katedra medzinárodného práva
Fakulta Medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave

Ing. Ivan Matúšek

Abstrakt

India prešla polstoročný kus cesty aby sa dostala na dnešnú štartovaciu pozíciu svojho ekonomického a politického historického vzostupu. Ekonomické liberalizácia a postupné otváranie sa svetu vymrštilo ekonomický rast do vysokých hodnôt a postupne tak zanecháva milióny ľudí mimo chudoby. Proces postupných reforiem by mohol priniesť ekonomický rast v priemere 6%-7% ročne v horizonte 10-15 rokov. India má šancu zdvojiť svoj HDP pre capita a spolu s priaznivým demografickým vývojom, s rastom priamych zahraničných investícií a vzdelania so silným základom ekonomickej integrácie sú základom strednodobej perspektívy. Zmeny v ekonomicko-sociálnej oblasti prinesú rast spotrebiteľského trhu, rast spotreby a výdavkov na zdravotníctvo, dopravu, komunikáciu, dôjde k zvýšeniu domácich úspor, pričom do ekonomicky činného veku obyvateľstva pribudne obrovská pracovná sila, ktorá bude vyžadovať služby vo finančnom sektore, bankovníctva a investovania voľných zdrojov.

IT služby, textil, farmaceutický a automobilovo pridružený priemysel prinesie vyššiu dynamiku rastu a dajú Indii komparatívnu výhodu. Bankový sektor ma veľkú príležitosť participovať na privatizačných projektoch a investičnom boome strednej bohatej vrstve.

Summary

India has come a long way from its inward-looking economic strategy of over 50 years ago. Economic liberalisation and the gradual opening up to the world have boosted growth and lifted millions of people out of poverty. This paper argues that the continuation of the reform process will allow India to stay on a high growth path of roughly 6% per year on average over the next 10 to 15 years. If reforms were pursued more aggressively, real GDP growth could reach 7%-8% per year.

India will thus become the fastest growing economy out of 34 developed and emerging markets during that period and the world's third largest economy by 2020. Moreover, its GDP per capita will double, from roughly USD 2,500 today (at purchasing power parity) to almost USD 5,000 in 2020. Favourable demographics, increasing investment in education and infrastructure and further integration with the world economy are the factors behind our projections. The implications of the projected growth trajectory are manifold. First, a larger, richer consumer market will emerge. Second, consumption patterns will change, with expenditure on healthcare and transport and communications growing substantially. Third, household savings will increase, given the large amount of people entering the working years phase. Fourth, there will be rising demand for diversified financial instruments to invest those savings.

IT-related services, textiles, the auto-ancillary industry and pharmaceuticals are expected to gain dynamism given India's comparative advantages and current sectoral trends. The banking sector has an enormous catch-up potential which is likely to be unleashed by the new domestic investment landscape, gradual privatisation and opening up to foreign banks.

Ing. Miroslav Mojžiš- Ing. Branislav Žúdel

Abstrakt

Cieľom článku je deskripcia ekonomickej, sociálnej a environmentálnej situácie v severnej v štátoch severnej Indie. Prvá časť je orientovaná na základné ukazovatele ekonomického a sociálneho rozvoja a na predloženie hlavných problémov a výziev pre ďalší rozvoj v jednotlivých štátoch. Druhá časť pojednáva o súčasných problémoch a výzvach do budúcnosti, pričom načrtáva možné riešenia problému chudoby. Tretia časť analyzuje ekonomický dualizmus a jeho príčiny.

Kľúčové slová:

Ekonomický dualizmus, tradičný sektor, moderný sektor, konvergencia, chudoba

Summary

Purpose of this paper is the description of economic, social and environmental situation in northern Indian states. First part contains the basic indicators of economic and social development in single states. It also includes the core problems and challenges for future and outlines the possible solutions of poverty reduction. The third part analyses the economic dualism and its causes.

Key words:

Economical dualism, traditional sector, modern sector, convergency, poverty

Kontakt

Ing. Miroslav Mojžiš

Ing. Branislav Žúdel

Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta medzinárodných vzťahov

moymiro@yahoo.com

zudel@euba.sk

Lucia Mokrá

Abstrakt

Článok sa zaoberá vývojom a právnou úpravou Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky, jej vzťahom k NATO a súčasnými ozbrojenými operáciami v priestore Európy.

Európska únia prešla v súčasnosti v bezpečnostnej oblasti rovnako významnými reformami ako Severoatlantická aliancia. Jej vytvorenie a fungovanie v rámci Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky si vyžiadala súčasná politická situácia vo svete a neustále hrozby, ktoré zasahujú aj členské krajiny EÚ a ovplyvňujú život v nich.

Napriek tomu, že formálne je existencia Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky pripravená, jej aktívne a efektívne fungovanie ešte potrebuje personálne, inštitucionálne a finančné zabezpečenie. Členské štáty sa musia zhodnúť na mechanizme financovania aktivít, vymedzení geografického priestoru pôsobenia, rovnako aj na komunikácii s predstaviteľmi NATO a jej ozbrojenými zložkami.

EÚ kreovaním tejto politiky a vytvorením spoločných ozbrojených síl prechádza významnou zmenou, so smerovaním k suverénemu postaveniu v rámci európskeho geopolitického priestoru.

Summary

Article is dealing with development and legal regulation of European Security and Defence policy, its relation to NATO and present armed operations in area of Europe.

European Union was today going through changes in security issues as well as North Atlantic Treaty Organisation. Its creation and functioning within Common Foreign and Security Policy was required and resulted from the present political situation in the world and from running threats, impacted EU member states and influenced the life there.

However formally is existence of European Security and Defence policy prepared, its active and effective operating is needed personal, institutional and financial provisions. Member states have to agreed upon mechanism of activities' financing, defining geographical area of operating as well as on communication with NATO representatives and its armed forces.

EU with creation of this policy and establishment of common armed forces is going through the relevant change, resulted to the sovereign post within European geopolitical area.

Kontakt

Lucia Mokrá
Právnická fakulta
Univerzita Komenského v Bratislave
lucia.mokra@flaw.uniba.sk

Ing. Marcel Novák

Abstrakt

Slovenská republika, napriek svojej pomerne krátkej histórii v posledných desaťročiach zásadne zmenila svoje smerovanie a jej orientácia sa upriamila na zapojenie sa do západoeurópskych štruktúr. V základných makroekonomických ukazovateľoch je zrejme značné zaostávanie SR v HDP na obyvateľa, zaostávanie v produktivite práce, ako aj v spotrebe domácností a v ďalších ukazovateľoch, ktoré vypovedajú o kvalite životnej úrovne. V článku analyzujem vývoj hlavných makroekonomických ukazovateľov SR od roku 1993 do roku 2004. Analýzou som dokázal, že ekonomika SR je oslabovaná vysokou infláciou, vysokými deficitmi bežného účtu aj verejných financií, ako aj mimoriadne vysokou nezamestnanosťou.

Kľúčové slová

Ekonomická dynamika, HDP, HDP na obyvateľa, Ekonomický rast, Tempo ekonomického rastu, Hrubý fixný kapitál, Efektívnosť investícií, Produktivita práce, Inflácia, Miera nezamestnanosti,.

Summary

Slovak republic, as a member of the EU, changed its economic policy, but SR is still at the end of the Scale standard of productivity countries. The Values of the basic macroeconomic indexes, such as: GDP per capita, Labour productivity, Inflation and Unemployment rate, indicating bad standard of living in the SR. In this report, I analyze the basic macroeconomic indexes from 1993 to 2004 in the SR. This analyze showed, that slovak economic suffers from high inflation rate, high budget deficits and special rate of unemployment. Despite the fact that slovak economic is not excellent, some macroeconomic indexes indicate, that the future of slovak economic will be better. We will see. Good luck.

Key words

Economic dynamics, GDP, GDP per capita, Economic growth, Economic growth rate, Gross fixed capital, Efficiency of investment, Labour productivity, Inflation, Unemployment rate.

Kontakt

Ing. Marcel Novák
EU Bratislava, NHF, KET – doktorand
manovak@euba.sk
tel.: 0903 548 138

Ing. Miloš Ondrušek

Abstrakt

Príspevok je zameraný na problematiku medzinárodnej migrácie a mobility pracovnej sily medzi novými a starými členskými krajinami EÚ. Podrobnejšie rozoberá súčasné skúsenosti, dopady a opodstatnenosť fungovania prechodných období vo vsťahu k otvoreniu trhov práce niektorých členských krajín EÚ. Nazáver hodnotí a poukazuje na pozitívny vplyv zrušenia prekážok medzinárodnej mobility práce a poukazuje na riziká súčasného stavu.

Summary

This paper is focused on international migration and labour mobility among new and old EU member states. It is more detaily focused on present experience, effects and justness of existing transition periods related to opening labour markets some of the EU memberstates. At the end paper appreciate and shows on positive impact of canceling the barriers for international labour's mobility and shows on risks of present state.

Kontakt

Ing. Miloš Ondrušek
Interný doktorand
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave

Ing. Roden Oravec

Abstrakt

Slovenská republika pri tvorbe vlastnej stratégie v oblasti regionálnej politiky pre nadchádzajúce programové obdobie 2007 - 2013 vychádzala zo strategickej orientácie Spoločenstva pre ekonomickú, sociálnu a územnú súdržnosť. Skupina expertov od r. 2005 pracovala na návrhu Národného strategického referenčného rámca 2007-2013. Výsledkom ich práce je prvá verzia NSRR, cieľom ktorej je poskytnúť východiská širokej diskusii o NSRR so všetkými partnermi na centrálnej, regionálnej a lokálnej úrovni v SR a zároveň poskytnúť základný podkladový materiál na otvorenie rokovaní o NSRR s Európskou komisiou. Jedným z výstupov práce expertov je „Návrh strategického cieľa a priorít SR prepojených na kohéznú politiku EÚ pre budúce programovacie obdobie 2007-13“. Hlavným strategickým cieľom je „výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja“. Pre splnenie tohto strategického cieľa boli vytýčené nasledovné Ciele: a) Konvergencia, b) Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť a c) Európska teritoriálna spolupráca.

Summary

The reflections on strategic priorities of Slovakia in the regional policy for the next programming period 2007-13 and of course also those elaboration in the past two years are fundamental for understanding the next development in this field. Regional policy of EU and final budget is a crucial question for new member states towards to complete cohesion and competitiveness in coherence with the Lisbon strategy.

Experts of interministerial working group elaborated National strategic reference frame for next financial period 2007-2013, which will be once more discussed after elections and then supposed for EC improvement. Actually EU member states already know their budget for next financial period after recent EU Parliament approval, but the final partition of the funds will be necessary to classify on the national level in the next future.

Kontakt

Ing. Roden Oravec
r.oravec@stonline.sk
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická Univerzita v Bratislave

Ing. Silvia Ošková, KSRP, NHF EU v Bratislave

Abstrakt

Koniec minulého storočia prial skeptickým náhľadom na problém chudoby. Hovorilo sa o tom, že chudoba nie je riešiteľná, že je v spoločnosti vlastne prirodzená a z dlhodobejšieho pohľadu aj prospešná. Podobne ako prebiehal vývoj diskusie o chudobe, hoci s určitým časovým oneskorením, sa vyvíjala aj diskusia o príčinách sociálnych a ekonomických nerovností medzi ľuďmi. Sociálna nerovnosť a z nej často vyplývajúca chudoba, môže byť ponímaná dvoma tradičnými spôsobmi. Buď ju berieme ako nezvratný dôsledok celkového usporiadania spoločnosti, alebo ju považujeme za dôsledok osobného zavinenia každého jednotlivca. S chudobou úzko súvisí sociálna exklúzia, ktorá sa stáva v súčasnosti dominantnou koncepciou v diskusiách o chudobe a v boji proti nej v krajinách EÚ. Cesta k tomu, že sa problémový okruh sociálnej exklúzie dostáva do verejnej diskusie, viedla cez objavenie sa nových podôb a charakteristík chudoby. Európska rada sa v roku 2000 v Lisabone uzniesla, že rozsah chudoby a sociálnej exklúzie je neprijateľný a budovanie inklúzivnejšej EÚ sa považuje za jednu z podstatných súčastí pri dosahovaní strategických cieľov. Nadväzne na to Európska rada schválila v roku 2001 v Laekene súbor 18 spoločne používaných štatistických indikátorov chudoby a sociálnej exklúzie ako základné prvky monitorovacieho systému. Ide o nový systém štatistického zisťovania EU-SILC (European Union – Survey of Income and Living Condition). Prvý súbor údajov z tohto zisťovania zo všetkých 25 členských krajín EÚ bude k dispozícii až koncom roku 2006. Kým budú k dispozícii prvé údaje z EU-SILC, využíva Eurostat zdroje z národných metodík, čo spôsobuje, že indikátory nemôžu byť plne kompatibilné.

Summary

Social inequality can be defined in two traditional ways:

- social inequality is consequent of society organization, especially of economic and political conditions or
- social inequality caused by personal reasons (low work effort, adaptation, flexibility, ambitions.....).

There are policies that aim to reduce inequalities in outcomes between such groups in a number of respects such as educational attainment, employment opportunities, health outcomes and negative characteristics of area. Poverty and related concept such as social exclusion differ from inequality in that they relate only to the bottom end of distribution or to characteristics of less advantaged social groups. The poverty and social inclusion can be measure different ways. At the Laeken Council in 2001 EU endorsed a first set of 18 common statistical indicators of social exclusion and poverty. These indicators are an essential element in the Open Method of Coordination to monitor progress of Member States in the fight against poverty and social inclusion. It was decided to introduce the EU-SILC (Community Statistics on Income and Living Condition). The first set of micro data and cross-sectional indicators from EU-SILC that covers all the EU25 Member States will only be available in December 2006.

Kontakt

Ing. Silvia Ošková
Katedra sociálneho rozvoja a práce
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave
oskova@dec.euba.sk

PhDr. Erik Pajtinka,

Abstrakt

V minulosti, v podmienkach dedičných monarchií, bola politika predovšetkým vecou panovníkov a šľachty, a vzťahy medzi štátmi boli preto vo veľkej miere determinované osobnými vzťahmi monarchov a dynastií. Postupné rozširovanie všeobecného volebného práva viedlo k demokratizácii politiky, čo znamená, že sa vytvorila väzba medzi obyvateľstvom a politickými elitami. Široké masy tým získali vplyv na politiku, a to nielen vnútornú, ale aj zahraničnú, ktorá sa od vnútornej odvíja. Poznanie, že verejnosť môže ovplyvňovať, ako sa daný štát bude správať voči iným štátom v medzinárodných vzťahoch stalo v pozadí zrodu idey tzv. public diplomacy - diplomacie orientovanej na verejnosť (nie na politické elity).

Samotné označenie public diplomacy pochádza zo Spojených štátov amerických (USA), kde ho v roku 1965 po prvý raz v jeho súčasnom význame použil E. Gullion, dekan Fletcher School of Law and Diplomacy. Možno povedať, že USA boli zároveň prvou krajinou, kde bola public diplomacy uznávaná ako osobitný nástroj na podporu efektívnej realizácie zahraničnej politiky. Ilustruje to aj skutočnosť, že pojem public diplomacy bol dlhé roky asociovaný s americkou vládou informačnou agentúrou United States Information Agency (USIA), známou aj ako „agentúra pre public diplomacy“. V tomto kontexte je príznačné, že po ukončení činnosti USIA boli jej úlohy prenesené na Ministerstvo zahraničných vecí USA.

Z hľadiska teórie štát, ktorý realizuje public diplomacy sa označuje ako *advocate country* a štát, ktorý je naopak objektom jej pôsobenia sa nazýva *target country*. Jednotná definícia public diplomacy však dodnes nejestvuje, hoci existujú viaceré užšie či širšie parciálne definície tohto pojmu. Jedna z najširších napr. chápe public diplomacy ako akúkoľvek činnosť, ktorá prispieva k pozitívnemu obrazu krajiny v zahraničí (podľa hesla „každý občan môže byť diplomat“). Iné definície zasa stotožňujú public diplomacy s propagandou alebo *public relations*, čo tiež nie je celkom korektné. Asi najsprávnejšie by bolo chápať public diplomacy ako súbor štátnych alebo štátom podporovaných aktivít, ktoré sú primárne zamerané na širokú verejnosť cudzieho štátu s cieľom ovplyvňovať prostredníctvom nej politické elity daného štátu želaným smerom a uľahčovať tak presadzovanie vlastných národných záujmov voči tomuto štátu.

Z orientácie public diplomacy na masy vyplýva, že nezastupiteľnú úlohu pri jej praktickej realizácii dnes zohrávajú médiá (napr. zverejňovaním informácií o krokoch cudzieho štátu, ktoré sa priamo dotýkajú občanov danej krajiny – „vysvetľovanie politiky“). Špecifické úlohy môžu v tejto oblasti vykonávať aj mimovládne organizácie (MVO) (napr. organizovanie prednášok či konferencií na určitú tému).

Z povahy public diplomacy vyplýva, že táto síce nenahrádza „tradičnú“ diplomaciu, ale môže výrazne zvýšiť jej efektívnosť. A to je dobrý dôvod, prečo sa touto témou seriózne zaoberať. Ponúka sa hneď niekoľko otázok, ako napr.: Je potrebné public diplomacy nejako medzinárodnoprávne regulovať, keďže môže pôsobiť proti národným záujmom štátu? Bolo by reálne/potrebné vytvoriť jednotnú národnú stratégiu public diplomacy, keďže ju realizujú viaceré subjekty? Je efektívne angažovať MVO a aké by mohli byť v tomto smere riziká? To sú len niektoré z otázok, ktoré sa v súvislosti s public diplomacy vynárajú a na ktoré by bolo potrebné nájsť odpovede.

Summary

In the past, at the times of hereditary kingdoms, politics was exclusively the issue of kings and nobles. Therefore the relations among states were to a great extent shaped by personal relations between respective rulers and dynasties. Afterwards, as a consequence of gradual spread and

implementation of universal suffrage, the democratization of politics took place, i.e., ties between citizens and political elites were created. Consequently, ordinary people gained the possibility to influence political processes, including not only domestic, but also foreign policy which is, in fact, strongly determined by the former.

The fact that the public can influence the state in its conduct of foreign policy in relation to other states in international relations – was a basis for the creation of the idea of so called public diplomacy – diplomacy focused directly on the ordinary people (not its political representatives).

The term public diplomacy has its origin in the United States of America (the USA), where it was for the first time used in the form of current context in 1965 by E. Gullion, dean of the Fletcher School of Law and Diplomacy. At the same time, the USA was probably the first state ever, in which public diplomacy was considered as a special means to support the effective realization of foreign policy. In this context, it is important to be aware of the fact that the term public diplomacy was for a long time associated with the United States Information Agency (USIA), which was an information agency sponsored by the U. S. Government, nick-named also „the agency for public diplomacy“. It is significant, when in 1999 the agency was closed and its functions were transferred to the U. S. State Secretariat (Ministry of Foreign Affairs).

From the theoretical point of view the state that carries out public diplomacy is termed as an advocate country and the state which is an object of public diplomacy of another state is termed a target country. A commonly accepted definition of public diplomacy has not been formulated in theory so far. However, there are some more or less general or particular definitions. One of the most broad definitions explains, for example, that public diplomacy includes all activities, which support the positive image of the state in a foreign country (in the way, „every single citizen can be a diplomat of their country“). Another definition stresses that public diplomacy and propaganda or public affairs are considered to be the same phenomenon, which is not correct. In fact, the best way would be to take public diplomacy as a sum of state or state-sponsored activities, focused primarily on the public of the foreign country with the aim of influencing via public diplomacy the political elites of the target country in a desired direction related to the national interests of the advocate country in order to facilitate the realization of national interests in relation to that state.

If considering the role of public diplomacy's basic orientation on the masses, it is clear that the mass-media plays an important role by practical undertaking of public diplomacy at the present time (for example the medialization of information about the steps of the foreign government with the possible impact on its citizens – „the explanation of foreign policy“). In this area, a specific role can also be played by non-governmental organizations (for instance, the organizing of conferences and meetings, dealing with particular issues).

Public diplomacy, considering its intrinsic characteristic, is not designed to replace „traditional“ diplomacy, but it could considerably support its efficiency. And therefore it is a good reason for dealing seriously with this issue. There also arise some questions, as for example: Is it necessary to regulate somehow public diplomacy by international law, when it might go against the national interests of the state? Is it realistic to adopt something like a national strategy of public diplomacy when it is undertaken by different subjects? Is it efficient to engage NGOs? What are the potential risks of their engagement? These are only some of the questions that arise in connection with public diplomacy and which deserve to be answered.

Marta Starostka-Patyk, M. Sc.

Summary

Foreign direct investment is an integral part of an open and effective international economic system and a major catalyst to development. The benefits of foreign direct investment do not accrue automatically and evenly across countries, sectors and local communities. National policies and the international investment architecture matter for attracting foreign direct investment to a larger number of developing countries and for reaping the full benefits of foreign direct investment for development. The challenges primarily address host countries, which need to establish a transparent, broad and effective enabling policy environment for investment and to build the human and institutional capacities to implement them.

Kontakt

Marta Starostka-Patyk, M.Sc.
marta_sp@zim.pcz.czyst.pl
Czestochowa University of Technology
Faculty of Management
Armii Krajowej 19B
42-200 Czestochowa
Poland

Ing. Adrián Pavlik

Abstrakt

Konkurencieschopnosť a aspekty sústavného rastu sú v súčasnosti snáď najfrekvencovanejšie pojmy ekonomickej teórie, ktoré sa priamo premietajú aj do hospodárskej praxe. Konkurencieschopnosť sa sleduje na makro úrovni v podobe schopnosti zoskupení krajín, národných celkov hospodársky napredovať, na regionálnej úrovni, kedy sa sledujú ekonomické parametre regionálnych celkov, ale predovšetkým na mikroúrovni – ako konkurencieschopnosť podnikateľských subjektov. Obdobie globalizácie a aspekty, ktoré so sebou priniesla nútia permanentne vyhľadávať faktory rastu konkurencieschopnosti nielen veľké nadnárodné spoločnosti, ale už aj malé a stredné podniky s regionálnou alebo aj lokálnou pôsobnosťou.

Summary

Followers of economics of multinational corporations and many economic theorists uphold criticism, that large-scale enterprises are "main players on market" as well as, that globalisation of world economy is just domain of this giants. Small and medium sized companies they regard exclusively for "firms of clefts", they just looking for space on market, which is for a large firm money wise uninteresting.

Already assertion, that small businesses cover only, alternatively mostly clefts on market, seems to be in light of macroeconomic indicators not correct, because all above 80 % of GDP of forward world markets exactly produce small and medium sized companies.

Kľúčové slová:

Globalizácia. Malé a stredné podniky. Inovácia. Konkurencieschopnosť. Podnikanie.

Key words:

Globalisation. Small and medium companies. Innovation. Competitiveness. Entrepreneurship.

Kontakt

Ing. Adrián Pavlik
Katedra služieb a cestovného ruchu
Obchodná fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave
Dolnozemska cesta 1
852 35 Bratislava
adrian.pavlik@pobox.sk

Ing. Pechová Michaela

Abstrakt

Dôchodkové systémy obvykle spočívajú na týchto troch pilieroch:

- sociálne poistenie – patrí sem nielen dôchodkové poistenie, ale aj sociálna podpora a sociálna pomoc. Prvý pilier – tradičná opora systému poistnej ochrany občanov. Býva financovaný metódou priebežného financovania PAUG. Je založené na tom, že dnes vyplatené penzie sú hradené z príspevkov dnešných aktívnych občanov. Jedná sa o prerozdelenie bez toho, aby sa vytváral nejaký fond.
- penzijné poistenie – dobrovoľný systém kolektívneho poistenia, Takmer vždy sa vytvárajú finančné fondy, kde sa dôraz presúva na investičnú činnosť penzijného plánu a dosahovanú kapitálovú výnosnosť.
- individuálne poistenie – tretí doplnkový dobrovoľný zdroj poistnej ochrany, ktorý vychádza zo súkromnej iniciatívy občana a je založený na komerčnom prístupe

Vo väčšine štátov sú dôchodky financované zo štátnych programov. Problémom je čoraz väčší počet pracujúcich, ktorí dosiahli penzijný vek a ktorí čoraz viac predstihujú počet pracujúcich. Členovia EU sa teda snažili nájsť spôsoby ako sa vyrovnat' s demografickými zmenami, ktoré vyústili do reformy penzijného systému. Ten nemá byť založený len na systéme priebežného financovania PAYG ale rozšíril by sa o penzijné a individuálne poistenie

Abstract

Pension systems in the world are build at three pillars:

- social insurance – include pension insurance, social help and benefits. There is financing by method PAYG
- pension insurance – individual system of insurance. It cereates finance founds, the basics is to reach finance profit.
- Individual insurance – individual interest of people

This work analyses the conditions and current state of pension insurance sa one of the most important parts of social security system. In the area of income security european states have approached to the reform af pension system. New system will be built up on the three columns with the significant obligation the saving of the old.age pension with the combination of the continuos column, in which will be the principle the wholesociety solidarity valid in the cvombination with the merioriouseness.

Kontakt

Michaela Pechová
Katedra sociálneho rozvoja a práce
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita
Dolnozemska cesta 1
Bratislava
michaela.pechova@zoznam.sk

Ing. Jozef Polakovič, M.E.S

Abstrakt

17. mája 2006 zástupcovia Európskeho parlamentu, Európskej komisie a Rady EÚ po dlhých a zložitých rokovaniach dospeli k dohode o novej Medziinštitucionálnej dohode o finančnom výhlade na obdobie rokov 2007-2013. Konečná verzia dohody počíta pre sedemročné obdobie s finančným balíkom 864,4 miliardy EUR. Slovenská republika má šancu čerpať prostriedky vo výške 11,5 miliardy EUR.

Predkladaná štúdia hodnotí širší kontext ako aj konkrétny obsah a význam dohody o novom finančnom výhlade, vrátane implikácií na Slovenskú republiku. V odpovedi na otázku „*Čo prináša nový finančný výhlad?*“ autor analyzuje priority definované EÚ na nové sedemročné programovacie obdobie. Osobitnú pozornosť venuje financovaniu štrukturálnych operácií a Spoločnej poľnohospodárskej politiky, t. j. oblastí, do ktorých tradične smeruje najväčší objem finančných prostriedkov EÚ.

Na základe celkovej analýzy autor hodnotí nový finančný výhlad EÚ ako vyvážený kompromis zohľadňujúci ciele a potreby rozšírenej Únie, ako aj špecifiká jednotlivých členských štátov. Na záver pripomína, že predovšetkým nové členské štáty, Slovensko nevynímajúc, by sa mali teraz prioritne sústrediť na posilnenie absorpčnej schopnosti a zvýšenie efektívnosti využívania eurofondov.

Summary

On May 17th, 2006, after long and difficult negotiations, the representatives of the Council, the European Parliament, and the European Commission reached agreement on the new Inter-institutional Agreement on Financial Perspective 2007-2013. The deal is worth 864,4 billion euros. Out of this amount, 11,5 billion euros are earmarked for the Slovak Republic.

This paper analyses the wider context as well as the substance and importance of agreement on financial perspective. In his answer to the question “*What does the new Financial Perspective bring?*” the author analyses the EU priorities for the coming seven years. Particular attention is drawn to financial aspects of structural operations and Common Agricultural Policy, i.e. the areas the largest amount of EU funding is traditionally earmarked for.

Upon a complex analysis the author concludes that the new Financial Perspective represents a balanced compromise matching both: the goals and needs of the enlarged Union and the particular national interests. In conclusion he reminds that the enhancement of the absorption capacity for structural funds and the Cohesion Fund remains to be of prior importance for the EU member states – particularly the new ones.

Kontakt

Ing. Jozef Polakovič, M.E.S.
Katedra medzinárodných vzťahov a diplomacie
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
polakovic@euba.sk
Tel.: +421.2.6729 5475

Dott.ssa Patrizia Prando*

Abstrakt

Cieľom príspevku je charakterizovať súčasný taliansky stranícky systém, s jeho aktuálnymi názormi, politikami a metódami a to v kontexte témy európskej integrácie. V úvode, nazvanom Európa národných štátov a Taliansko regiónov, autorka analyzuje príčiny krízy európskych inštitúcií a koncepciu národného štátu v európskom a talianskom kontexte. Ďalej odкрýva problém nedostatku národnej a európskej identity medzi občanmi Talianska, najmä v súvislosti s hlboko zakorenenými regionálnymi rozdielmi (ekonomickými, sociálnymi, historickými a kultúrnymi). Kapitola Taliansky politický systém a európska integrácia pozostáva z dvoch podkapitol – prvej – Čo znamená otázka európskej integrácie pre taliansku politickú komunitu? a druhej – Súčasný stranícky systém Talianska a vízia Európy. Prvá analyzuje dôležitosť „európskej otázky“ a potrebu zmyslu národnej identity pre Talianov. Autorka v nej ponúka názory a závery domácich a medzinárodných politologických štúdií (G. Pasquino, G. Sartori, G. Almond, G. B. Powell, G. Verhofstadt a ďalší). Druhá časť charakterizuje taliansky stranícky systém, jeho metódy a vízie o „novej Európe“. V tejto nosnej časti autorka analyzuje programy a projekty dvoch relevantných koalícií v súčasnom talianskom politickom spektre – stredolavicovej koalície premiéra Romana Prodiho a stredopravicovej koalície ex-premiéra Silvia Berlusconiho. Cieľom tejto časti je charakterizovať vízie budúcej Európy, najmä EÚ, z pohľadu uvedených koalícií. V závere príspevku autorka zdôrazňuje potrebu vytvorenia novej Európy európskych občanov v rámci európskej demokracie.

Summary

The aim of this study is to characterize the present Italian party system and its opinions, policies and methods about the question of European integration. Introduction „*Europe of national states and Italy of regions*“ analyses the reasons of crisis in the European institutions and the importance of the „national state“ concept in the European and Italian political context. In regard to Italy, the author presents the problem of lack of national and European civic culture among the citizens, particularly owing to existence of deep-rooted regional differences (economical, social, historical and cultural differences). Chapter „*Italian political system and European integration*“ is composed of two parts: „*The importance of the question of the European integration in the Italian political community*“ and „*The present Italian party system and its vision of Europe*“. The first part analyses the significance of „European question“ and the importance of sense of national identity in the Italian population. In these part author presents the opinions of national and international political studies (G. Pasquino, G. Sartori, G. Almond, G. B. Powell, G. Verhofstadt and so on). The second part characterizes the present Italian party system and its methods and ideas about the vision of „new Europe“. In these part author analyses programs and projects in the two more important coalitions of government in the present political situation in Italy: the centre left wing coalition of premier Romano Prodi and the centre right wing coalition of ex premier Silvio Berlusconi. The aim in these part is to characterize these visions of the future in European Union. In the end of this study author presents the necessity to create a new Europe of European citizens protagonists of European democracy.

* Dott.ssa Patrizia Prando, interná doktorandka v odbore Teórie politiky na FPVaMV UMB Banská Bystrica, patrizia.prando@umb.sk

Seeman

Summary

Nowadays, despite to the end of the Cold War and Bipolar World as the result, the United States of America keep the primary influence in international politics, especially, in the area of military, defence, economics but also in other fields. In other words, the U.S. play currently the role of world hegemony. Intervention in Iraque, Afghanistan or in former Yougoslavia show its power. In contrary, operations in Somalia and ignorance of the tragedy in Ewanda, Sri Lanka and Algeria are examples of weaknesses of actual world's setup in regard to international peace and security. The fact that the conflicts have arisen is not the very problem. However, current world's setup does not provide sufficient moral, institutional and economic potential for solving of the conflicts.

Ing. Zuzana Silná

Abstrakt

V prvej polovici roku 2005 sa Európska únia stretla s problémom nadmerného dovozu textilu a odevov z Číny. Nadmerný dovoz poškodzoval domácich výrobcov, a preto bolo treba podniknúť kroky nevyhnutné na odstránenie deformácií trhu s textilom a odevmi.

Príspevok analyzuje pozadie problému nadmerného dovozu a identifikuje faktory, ktoré viedli k vzniku tejto situácie, ako aj postup jej riešenia. Textil a odevy boli už od polovice 20. storočia tovarmi, ktoré pri dovoze do viacerých hospodársky vyspelých krajín podliehali kvantitatívnym obmedzeniam. Tieto opatrenia sa neskôr premietli do multilaterálnych dohôd (napr. LTA, MFA a ATC). Niektoré nedostatky dohody ATC, spolu so vstupom Číny do WTO a úplnou liberalizáciou obchodu s textilom a odevmi v roku 2005 vytvorili pôdu pre nadmerný rast dovozu týchto tovarov na dovtedy chránené trhy.

Postavenie Číny v medzinárodnom obchode sa odrazilo na podmienkach jej vstupu do WTO. Čína pristúpila na zavedenie mechanizmu ochranných opatrení a osobitne na zavedenie ochrannej doložky na textil. Potom, čo EÚ zaznamenala nadmerný rast dovozu textilu a odevov z Číny, využila Únia práve ochrannú doložku na rokovania s Čínou a zavedenie ochranných opatrení.

Táto dohoda, rovnako aj ochranná doložka na textil, majú obmedzenú platnosť. Po roku 2008 sa trh opäť úplne liberalizuje. Európsky producenti majú štyri roky na to, aby svoju výrobu prispôsobili novým podmienkam konkurencie na trhu.

Summary

In the first half of 2005 the imports of textiles and clothing from China to the EU increased enormously. This increase caused injury to the European produces. The EU had to take steps towards elimination of market distortion.

This article analyses the background of this issue and identifies the factors that led to increase in imports of textiles and clothing and the course of its solution. From the half of the 20th century on, textiles and clothing belonged to products that were commonly restricted when imported to developed countries. Later, these quantitative restrictions reflected in multilateral agreements (like LTA, MFA or ATC). Some negative aspects of the ATC, the membership of China in the WTO and the full liberalization of the trade in textiles and clothing in 2005 led to an overall increase of imports of these products, to the EU particularly.

The role of China in international trade reflected in the conditions of its membership in the WTO. China agreed to establish the Transitional Product-Specific Safeguard Mechanism and agreed on the Textile-Specific Safeguard Clause, particularly. The EU used this clause to cope with the enormous increase in imports of textiles and clothing from China. China and the EU signed so-called Memorandum of Understanding, which set conditions for Chinese imports of textiles and clothing to the EU market for the period of four years (2005 – 2008).

The Memorandum and the textile clause, as well, are transitional, temporary measures. At the end of 2008, the trade in textiles and clothing from China to the EU will be liberalised again. European producers have to use the four years to adjust to new conditions of competition on the internal market of the EU.

Kontakt

Ing. Zuzana Silná
Katedra medzinárodného obchodu
Obchodná fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave
zsilna@dec.euba.sk, zsilna@gmail.com

Ing Juraj Skovajsa

Abstrakt

Pri skúmaní príčin slabého hospodárskeho rastu a stagnácie japonského hospodárstva v 90-tych rokoch minulého storočia a začiatkom nového milénia sa stretávame s množstvom faktorov, ktoré majú alebo môže mať významný vplyv na japonské hospodárstvo. Jedným z nich je i korupcia. Pre niektorých sa zdá problém korupcie v Japonsku prekvapujúci, veď kto by čakal od poctivých, ťažko pracujúcich Japoncov korupciu. Kto sa však čo i len povrchne zaujíma o japonskú politiku a hospodárstvo uzná, že korupcia je v Japonsku veľmi rozšírená a jej dôsledok na hospodárstvo je zničujúci. Nasledujúci článok je vstupnou bránou pre porozumenia vzniku, vývoja, formy, rozsahu a následkov korupcie v Japonsku.

Abstract

When analysing the reasons and different aspect of the economic recession in Japan that started in the 90' and lasted for more than a decade, several factors can be identified that could possibly have and major impact. One of these factors is corruption. For some people, not interested in Japanese economy and politics, this seems to be very surprising. Who would expect those extremely honest and hard working Japanese to be corrupt? The truth is that Japan has a big problem with corruption, which is absolutely common especially in politics and bussiness. The following article will provide several basic information and conclusions on corruption in Japan.

Kontakt

Ing Juraj Skovajsa
Katedra diplomacie a medzinárodných vzťahov
Fakulta mdezinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
skovajsa@euba.sk

THE RATIFICATION PROCESS OF THE EUROPEAN CONSTITUTION IN HUNGARY
POLITICAL AND LEGAL ASPECTS

Peter Smuk,

We can study the history of the EU-issues of 2003 and 2004 in Hungary together: the referendum on the accession on 12. April 2003, the EU-parliamentary elections on 13. June 2004, and the ratification of the EU-constitution 20. December 2004. The standpoints, opinions, views of the political forces and of the citizens were formed in that period.

The Hungarian political forces, divided into 2 main blocks – the left wing (MSZP – SZDSZ) coalition, and the right wing (Fidesz – MDF) opposition³ – had similar attitudes on the accession. However, the political situation caused interesting approaches. The opposition – emphasizing the national interests – is considered to be EU-skeptic. In this field (like in the others) the government, having only 51% majority in parliament, was under permanent attack. Compromises made during the negotiations were proclaimed to be against the national interests. In spite of this, the political elite supported the accession, only a few parties outside the parliament, protested against losing sovereignty. The social debate about the accession had only a few real issues, but rather debating about the poppy-seed cakes – although the government had a wide support in media and among intellectuals as well. With a low turn-out, result of the referendum was: 84% pro, 16% against. The further attacks of the opposition on the coalition and the unsuccessful policies of the coalition resulted a not surprising right-wing victory on the EU-parliamentary elections: from 24 places, Fidesz gained 12, MDF 1, MSZP 9, SZDSZ 2. The EU-issues remained the field of “bad-luck” for the socialist-liberal government.

Contact

Peter Smuk,
PhD student
Széchenyi István University
Győr
Hungary

³ I use the Hungarian abbreviations of the names of parliamentary parties – MSZP: Hungarian Socialist Party, SZDSZ: Alliance of Free Democrats, Fidesz: Alliance of Young Democrats, MDF: Hungarian Democratic Forum

Ing. Anna Sobotová – Ing. Ivana Lennerová

Abstrakt

V teoretickej časti sme sa zaoberali hospodárskou politikou a jej cieľmi (a to trvalý a primeraný ekonomický rast, stabilná cenová hladina, vonkajšia ekonomická rovnováha, optimálna miera nezamestnanosti. V praktickej časti sme porovnali vývoj nominálneho a reálneho HDP, deflátoru HDP, domáceho dopytu, produktivity práce, pracovných nákladov, vývoj dovozu a vývozu tovarov a služieb za roky 1999 – 2004 práve preto, že rok 2004 bol rokom vstupu SR do EÚ. V každom roku sme hodnoty týchto ukazovateľov porovnali s predchádzajúcim rokom. Snažili sme sa zhodnotiť vývoj aj vzhľadom na faktory pôsobiace na jednotlivé ukazovatele hospodárskej politiky.

Summary

In the theoretical part of our report we deal with economy policy and with its aims (as permanent and adequate economic growth, stable price level, external economy balance, optimum unemployment rate). In the practical part we compared the trend of nominal and real GDP, deflator of GDP, domestic enquiry, productivity of labour, labour costs, the trend of export and import of goods and services for the years 1999 – 2004, because in 2004 SR became a fully-fledged member of EU. In each of these years we compared the values with former year. We tried to review the factors, which had influence on these ratios of economy policy.

Mgr. Svetluša Surová

Abstrakt

Predmetom tohto príspevku je kritická analýza v súčasnosti platnej legislatívnej úpravy menšinových práv na úrovni štátneho spoločenstva Srbska a Čiernej Hory (SČH) čiže na federálnej úrovni. V prvej časti príspevku sa zameriame na načrtnutie práv a slobôd národných menšín garantovaných v Zákone o ochrane práv a slobôd národných menšín. Druhá časť práce bude venovaná rozboru menšinových práv obsiahnutých v Charte ľudských a menšinových práv a občianskych slobôd. Cieľom príspevku je, na základe analýzy pozitívnych federálnych právnych predpisov, zodpovedať na nasledovné otázky: či sú práva národnostných menšín zaručené v tejto krajine; ak áno, ako sú formulované menšinové práva v právnych predpisoch na federálnej úrovni; aký obsah a rozsah menšinových práv zaručuje legislatíva Srbska a Čiernej Hory v porovnaní s medzinárodnými dokumentmi venovanými menšinovým právam.

Kľúčové slová: národné menšiny, práva a slobody národných menšín, federálne zákony, individuálne a kolektívne práva.,

Summary

The subject of this article is the critical analysis of the contemporary legislation framework for the rights of national minorities on the federal level in State Union of Serbia and Montenegro. First of all, the rights and freedoms of national minorities guaranteed by the The law on the protection of rights and freedoms national minorities is outlined. Then, in the second part of this article we will focus on the analysis of the regulation of national minority rights in the Charter on human and minority rights and fundamental freedoms. The main objective of this text is to answer on the base of positive federal legal act analysis on the following questions: are the rights of the national minorities guaranteed in this country; if yes, how are this rights formulated in the legal acts on the federal level; what kind of content and extent of this right is guaranteed by the legislation framework in Serbia and Montenegro in the context of comparison with international documents dealing with minorities rights.

Key words: national minority, rights and freedoms of national minorities, federal laws, individual and collective rights

Kontakt

Mgr. Svetluša Surová
Interná doktorandka na Katedre politológie,
Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB
v Banskej Bystrici

Ivana Šikulová - Vanda Vašková

Abstrakt

Cieľom tohto príspevku je poukázať na význam konvergenencie – nielen nominálnej, ale aj štrukturálnej a reálnej - pre bezporuchové fungovanie krajiny v európskej menovej únii i eurozóne ako celku. V procese európskej menovej integrácie je asymetrický prístup k týmto trom typom konvergenencie zdrojom mnohých komplikácií. Nominálna konvergenca zahŕňajúca päť tzv. maastrichtských kritérií je jedinou oficiálnou podmienkou prijatia eura. Avšak podľa viacerých ekonómov nie je splnenie nominálnych kritérií postačujúcou podmienkou hladkého priebehu menovej integrácie ani následného bezproblémového fungovania krajiny v eurozóne. Úspešné pôsobenie ekonomiky v menovej únii totiž vyžaduje aj dosiahnutie určitej úrovne reálnej a štrukturálnej konvergenencie. Prvá sa vyjadruje najmä prostredníctvom HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, porovnateľnej cenovej hladiny a produktivity práce. Druhá spočíva v plnení kritérií teórie optimálnej menovej oblasti, ktoré znižuje frekvenciu výskytu asymetrických šokov, ich rozsah, ako aj citlivosť ekonomík na ne, čo zvyšuje vhodnosť jednotnej menovej politiky Európskej centrálnej banky pre jednotlivé členské štáty. Navyše, v čase blížiaceho sa rozširovania eurozóne sú maastrichtské kritériá častým predmetom kritiky a pri hodnotení pripravenosti nových členských krajín na prijatie jednotnej meny sa do popredia čoraz viac dostáva otázka ich aktuálnosti.

Kľúčové slová: eurozóna, konvergenca – štrukturálna, reálna a nominálna, OMO kritériá, maastrichtské kritériá

Summary

The aim of this paper is to show the importance of convergence – not only nominal, but also structural and real convergence - for a smooth functioning of a country within the Economic and Monetary Union and of the eurozone itself. In the process of monetary integration in Europe, the asymmetric approach to the three convergence types has been a source of complication. Nominal convergence that includes five so called Maastricht criteria is the only official condition for euro adoption. However, many economists do not consider the fulfilment of nominal criteria to be sufficient neither for a smooth euro adoption, nor for a future problem-free membership in the eurozone. To function successfully within the monetary union, also certain degree of real and structural convergence should be achieved. Real convergence includes such variables as GDP per capita in PPP, comparative price level and labour productivity. Structural convergence is based on fulfilment of Optimum Currency Area theory criteria that enhances the suitability of European Central Bank's single monetary policy for individual economies by reducing the frequency and extent of asymmetric shocks and by mitigating their negative impacts on economy. In addition, in time of approaching eurozone enlargement, nominal Maastricht criteria have been criticised and there are doubts on their adequacy for assessing readiness of the new EU member states for monetary integration.

Key words: eurozone, convergence – structural, real and nominal, OCA criteria, Maastricht criteria

Šimkovic

Abstrakt

Ľudské práva a základné slobody determinujú postavenie človeka v každej spoločnosti už od narodenia. Sprevádzajú ho celým životom v súkromí, v práci, v rodinnom či profesionálnom živote. Práve garancia ľudských práv a slobôd preto musí zabezpečovať istý štandard týchto práv, bez ktorých by človek nemohol nie len fyzicky existovať.

V medzinárodnom systéme Organizácie spojených národov na ochranu ľudských práv pôsobí viaceró orgánov. Tento článok sa zaoberá jedným z nich – Výborom pre ľudské práva.

Výbor pre ľudské práva svojou činnosťou, v ktorej zvažuje a posudzuje základné sporné otázky života a slobody a svojimi rozhodnutiami zaujíma stanoviská k problematike ľudských práv v celosvetovom meradle. Výbor vo svojej pôsobnosti dohliada na činnosť ostatných orgánov a inštitúcií zaoberajúcimi sa ľudskými právami.

Príspevok sa preto zaoberá nielen postavením Výboru pre ľudské práva, jeho organizačnou štruktúrou a osobitne procedúrami medzinárodného systému ochrany ľudských práv, ale aj jeho slabými stránkami, ktoré poukazujú na rozdiel medzi teóriou, ktorú vytvára akýsi ideál dodržiavania ľudských práv a reálnou činnosťou tohto orgánu.

Summary

Human rights and freedoms determine the status of the human beings in the society from the moment of birth. These rights and freedoms accompany every single human throughout their whole life, private, at work or professional or in a family. It is the guaranty of the human rights and freedoms that must secure a certain standard of rights, thus enabling de facto existence of human beings.

In the international system of United Nations there are several bodies that have an effect upon the protection of human rights. The main point of this article is one of the above-mentioned bodies; Human Rights Committee.

Human Rights Committee's activities are examination and reconsidering of controversial issues of life and freedoms. By making its decisions it makes official statements regarding the problems of human rights in an international scale. The committee supervises the activity of the other bodies and institutions dealing with human rights.

This article is therefore regarding the role of the Human Rights Committee, its organizational structures and mainly the international system of procedures for protection of human rights. It also takes into consideration its weaknesses that point out the differences between theory, which creates epitome of observance of the human rights, and practice of the body.

Ing. Martin Šustr

Abstrakt

Jednou zo základných podmienok ekonomického rastu krajiny, okrem iných, sú investície. Ich zdrojom sú hlavne úspory vytvorené ekonomickými subjektami. V prípade, že sú domáce úspory nedostatočné alebo sa v dostatočnej miere nepremieňajú na kapitál, môže ekonomika doplniť jeho chýbajúce množstvo prílevom zo zahraničia. Záujem ekonómov o teoretické zdôvodnenie zahraničných investícií a ich existencie a modelov fungovania sa datuje od druhej polovice 60. rokov, kedy vznikli prvé významnejšie teórie, ktoré začali venovať pozornosť priamym zahraničným investíciám. Jednou z najvýznamnejších teórií je teória amerického ekonóma Johna Dunninga s názvom eklektická teória PZI.

Abstract

One of the basic preconditions for economic growth of country are investments. The main source of them are domestic savings made by economic subjects. If the domestic savings are not in needed amount, economy can replenish missing amount by inflow from abroad. From the middle of 60. years economists have begun to interesting on foreign investments, models how they work and till today were created many theories of direct foreign investments. One of the most known is theory written by John Dunning named as the Eclectic theory of FDI.

Kontakt

Ing. Martin Šustr
1. ročník
Doktorandské štúdium
Katedra ekonomickej teórie
Školiteľ: doc. Ing. Judita Táncošová, PhD.

PhDr. Tatiana Tökölyová

Resumé

Studená vojna, ako mocenský konflikt medzi Spojenými štátmi a východným blokom sústredeným okolo Sovietskeho zväzu, výrazne poznamenala takmer celú druhú polovicu 20. storočia..

Studená vojna bola sprevádzaná ostrým ideologickým konfliktom a toto ideologické a mocenské súperenie medzi mocnosťami malo globálny charakter a odrážalo sa v mnohých konfliktoch svetového diania. Z ekonomického pohľadu sa studená vojna vníma ako súťaž dvoch odlišných hospodárskych modelov – trhovej ekonomiky a plánovaného hospodárstva.

Studená vojna bola výnimočná aj v tom, že sa vytvoril prvý bipolárny systém, ktorého piliermi boli dve veľmoci – Spojené štáty a Sovietsky zväz. Na pozadí tohto konfliktu sa však súčasne rodilo moderné západné spoločenstvo, ktoré zahŕňalo nové politické, hospodárske a bezpečnostné vzťahy v rámci Európy a medzi západnou Európou a USA. K takémuto kroku, zjednocovaniu západoeurópskych štátov, však bola potrebná hospodárska pomoc zo strany Spojených štátov v rámci projektu Marshallovoho plánu a neskôr americká záruka bezpečnosti Európy v podobe Severoatlantickej aliancie.

Formovanie západného spoločenstva rozprúdilo v 50. tých rokoch európske integračné úsilie, ktoré vyvrcholilo zrodom Schumanovho plánu, predstavujúcim zlomový moment v celom procese európskej integrácie. Spustil sa ním celý rad udalostí, ktoré postupne viedli k vzniku Európskeho spoločenstva. Protipólom tohto formujúceho sa západného spoločenstva predstavoval Sovietsky zväz so svojimi satelitmi, ktoré sa odmietnutím Marshallovoho plánu nadobro vzdialili svojim predstavám o demokratických krajinách.

Summary

The Cold war considerably marked almost the whole second part of the 20th century. It was a power conflict between democratic nations led by the United States and Communist nations of Eastern block concentrated around the Soviet Union.

Although we call it 'a war' there were some particular specificities that made it different from all the previous military conflicts. Above all, it was a worldwide battle that had an impact on each part of the world. As a confrontation between democratic countries on one side and totalitarian part of the world on the other side, the Cold war went along with deep-rooted ideological, economic and political conflicts. The Cold war was exceptional for establishing of the first bipolar system, as well.

One of the first manifestations of the Cold war was Truman doctrine (1947) or the famous Churchill's speech in Fulton (1946). During the Cold war conflict, there was progressively being born modern Western society that comprehended new political, economic and military relations within the Europe and between the Western Europe and USA as well. To be sure that the integration of Western European countries could start an economical aid from the USA was needed. It was provided as Marshall plan (1947) and later as NATO (1949) when America guaranteed security of Europe. The opposite of the western society was represented by the Soviet Union with its satellites. As they refused Marshall plan the vision about the integration got unreal.

The creation of Western society started in the 50s'. Western European countries had been already trying to establish a European co-operation as Schuman plan (1950) that proceeded to the ESCS.

⁴ PhDr. Tatiana Tökölyová, externý doktorand FPV a MV UMB Banská Bystrica, odbor: Teória politiky, t.tokolyova@orangemail.sk

Kontakt

PhDr. Tatiana Tökölyová
Externý doktorand FPV a MV
UMB Banská Bystrica
odbor: Teória politiky
t.tokolyova@orangemail.sk

Jozef Valúch

Abstrakt

Jedným z cieľov každého právneho systému je zaistiť bezpečnosť pre všetky subjekty, na ktoré sa vzťahuje. To platí ja pre právny systém medzinárodný. A práve zbrane hromadného ničenia, predovšetkým zbrane jadrové, predstavujú v súčasnosti veľkú hrozbu pre medzinárodnú bezpečnosť a svetový mier. Dnes sa otázka jadrových zbraní spomína predovšetkým v spojení s Iránom a jeho jadrovým programom.

Vo svojom príspevku sa okrem najvýznamnejších medzinárodných zmlúv a organizácií týkajúcich sa atómovej energie a jadrovej bezpečnosti, snažím chronologicky priblížiť aj celý jadrový program v Iráne.

Tento má v zmysle medzinárodného práva plné právo riešiť svoje energetické potreby jadrovou energiou. Jeho neochota spolupracovať a snaha medzinárodného spoločenstva uistiť sa, že jeho podozrivé jadrové aktivity nepredstavujú hrozbu, ho však priviedla až pred Bezpečnostnú radu OSN ...

Summary

One of the aims of every legal system is to secure safety for all the subjects under its jurisdiction. It is also the matter of international legal system.

Especially these days, weapons of mass destruction, including nuclear weapons, are considered to be a huge threat for the international security and the world peace. Nowadays the problem of nuclear weapons is mainly being linked with Iran and its nuclear program.

In my article, apart from the most important international treaties and organisations concerning atomic energy and nuclear security, I bring closer a chronological development of Iran's nuclear program.

Within the international law Iran has the full right to fulfil its energetic needs by producing nuclear energy. It was Iran's unwillingness to cooperate with the international community and the democratic world's effort to assure itself that Iran's suspicious nuclear activities are not in fact a danger that have brought Iran to the UN Security Council ...

Stanislava Veselovská

Abstrakt

Zmeny na medzinárodných poistných trhoch vplývajú tak na zákazníkov zaistovateľov (prvopoistovateľov) ako aj na zaistovateľov, ktorí na tento vývoj reagujú hlavne tendenciami k zväčšovaniu alebo k diverzifikácii. U poistovateľov, ktorí pôsobia v niekoľkých krajinách, resp. vykonávajú niekoľko druhov poistení, ktorých veľkosť je často mnohonásobne väčšia v porovnaní s niektorými zaistovateľmi, odpadávajú v súčasnosti hlavné aspekty potreby prenosu rizika na zaistovateľa. Veľkí prvopoistovatelia nepotrebujú zaistnú ochranu vôbec alebo iba v obmedzenej miere. Pre špecializovaných prvopoistovateľov, zase poskytované know-how od zaistovateľov nepredstavuje žiadnu výhodu. Trendy na európskych poistných trhoch sa budú uberať zväčšovaním sa prvopoistovateľov, rastom možností vnútorného financovania prvopoistovateľov a fúziami bánk a poisťovní.

Príspevok je výstupom riešenia grantu VEGA č. 1/3792/06 s názvom: “Dopad globalizačných a integračných procesov na slovenský poistný trh I”.

Summary

Changes at the international insurance markets have influence both on customers of reinsurers and also reinsurers who this development reflect mainly by tendencies to growth or to diversification. Insurers, who act in several countries, respectively provide several forms of insurance and which are many times bigger than some of the reinsurers, at present the risk transmission to the reinsurer is not needed. Big insurers do not need reinsurance protection at all or only a limited one. For specialized insurers a know-how provided by reinsurers does not represent any advantage. Trends at the European insurance markets are aimed at increasing power of the insurers, growth of internal financing of insurers and mergers of banks and insurance companies. The article has been written within the scope of the grant VEGA č. 1/3792/06 titled: “Impact of globalization and integration on the insurance market of Slovakia I”.

Kontakt

Ing. Stanislava Veselovská
Katedra hospodárskej politiky
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita
Bratislava
Tel.: +421 2 67 291 420
veselov@dec.euba.sk

Jarmila Vidová

Resumé

Podpora zavádzania inovatívnych a vyspelých technológií pre zvýšenie konkurenčnej schopnosti priemyslu a služieb, zabezpečenie trvalo udržateľnej priemyselnej výroby a dosiahnutie úrovne porovnateľnej s krajinami EÚ, je kapitálovo veľmi náročný. Nedostatok investičného kapitálu v podnikateľských subjektoch, predovšetkým v malých a stredných podnikoch obmedzuje inovačné aktivity firiem a vyvoláva potrebu zlepšiť prístup k finančným prostriedkom aj z verejných zdrojov na stimuláciu technologického rozvoja. Jednou z možností získania kapitálu je medzinárodný pohyb kapitálu – priame zahraničné investície.

Transferom nových a environmentálnych technológií a poznatkovo náročných výrob do sektorov priemyslu, sa zabezpečia inovačné aktivity v podnikoch a to v oblasti technologických procesov, produktov a súvisiacich služieb, s potencionálnym efektom na ekonomický rast a konkurenčnú schopnosť na národnej a regionálnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ. Negatívom je však dopad ľudskej činnosti na prírodu a svoje okolie dosiahol taký stupeň, že sú iniciované logické spätné väzby a ľudská činnosť ohrozuje existenciu samotného človeka. Dôsledky komplexnej ľudskej činnosti synergickým pôsobením zapríčinili negatívnu zmenu kvality hodnoty životného prostredia, posunuli ich až za hranicu únosného zaťaženia a vyvolali globálne environmentálne problémy, ktoré majú celosvetový charakter.

Summary

Support of innovation nad new technologies for increasing of competitiveness of manufacturing and services, arrangement of long term manufacturing and reaching of level comparative with EU countries is costly from the capital point of view. Shortage of investment capital in companies, moreover small and medium companies, leveling innovation activities of it and established needs of access to the moneys e.g. from public sources. FDI are one of possibilities to capital access.

New environmental and high-tech technologies transfer to manufacturing will ensure innovation activities in companies in areas of technological processes, products and related services with potential effect to th economy growth and competitiveness on national as well as international level. Negative impact of man activities to the landline is side effect, which reached level of initiation of back loop and man activities impacted people as it. Imapcts of complex man activity by the synergy caused negative change of environment quality and move them behind the acceptable boundries and caused environmental problems with whole planet character.

Ing. Zuzana Vilčák

Abstrakt

V súčasnosti celé ľudstvo zápasí s mnohými závažnými problémami. Mnohé z nich sa žiaľ javia ako nevyriešiteľné, alebo si ich riešenie vyžaduje dlhodobé a cielené vzdelávanie, množstvo finančných zdrojov a v neposlednom rade aj zapojenie vedy a výskumu a to najmä pri riešení globálnych problémov v oblasti ekológie. Je však nutné povedať, že globálne problémy súčasnosti neexistujú izolovane, ale predstavujú súhrnný komplex problémov, ktoré sú spolu prepojené natoľko, že takmer nemožné nájsť v nich vzťah príčiny a dôsledku, pretože všetky tieto problémy sú komponentmi akéhosi začarovaného kruhu.

V súčasnosti medzi hlavné globálne problémy radíme:

- problém globálneho militarizmu a terorizmu;
- globálny problém degradácie životného prostredia zahŕňajúci znehodnocovanie a stratu vodných zdrojov, stratu poľnohospodárskej pôdy, globálne otepľovanie, odlesňovanie, problém zachovania biodiverzity, znečistenie ovzdušia, ozónová diera, nakladanie s odpadom a mnohé ďalšie – environmentálna kríza;
- problém narastajúcej populácie, tzv. populačná explózia;
- šírenie nakažlivých chorôb;
- problém globálnej chudoby, sociálneho chaosu a bezprávia;
- porušovanie ľudských práv a ľudskej dôstojnosti;
- kríza vzdelania.

Uvedené globálne problémy nejstávajú izolovane, ale sú vzájomne prepojené a súvisia spolu. Nie je preto možné nájsť kľúč k riešeniu len jedného z týchto problémov, ale je potrebné hľadať riešenie, na základe ktorého sa globálnym problémom bude dať čeliť komplexne. Je to však o to ťažšia úloha. No keď sa s ňou nielen vedci, ale aj my všetci nebudeme dostatočne zaoberať, môže mať katastrofálne následky pre nás, no najmä pre budúce generácie a pre existenciu ľudstva ako takú.

Abstract

The whole mankind has to fight with many severe problems. But unfortunately many of them seems to have no solution or their solution is based on long-term and well targeted education, on a big amount of financial funds and nevertheless the also require a scientific approach towards finding their solutions especially in the field of ecology. It is necessary to mention, that global problems of today's world do not exist isolated, but they are creating a whole complex of problems which are connected together so that it is very difficult to find the relation of causality between them. In fact, we can speak about a vicious circle.

Today's global problems are:

- global militarism and terrorism
- global problems of environmental degradation, loss of water sources, loss of arable lands, global warming, deforestation, loss of biodiversity, air pollution, ozone layer depletion, waste and many more
- population explosion
- diseases
- global poverty, social chaos
- violation of human rights and human dignity
- education crisis

Not only scientists, but we all have to be aware about finding solutions for these problems because they can cause much more problems in the future and we should be aware of protecting future generations and understand the importance of solving these problems as they can have catastrophic results for the whole planet.

Ing. Karla Wursterová

Abstrakt

Posledné roky sú dôkazom toho, že sa na africkom kontinente neustále objavujú noví „vonkajší hráči“, ktorých láka ekonomický potencial, ale aj politická a strategická dôležitosť tohto kontinentu. Tento meniaci sa geopolitický kontext prináša nové príležitosti, ale aj výzvy, ktoré sú dôkazom nutnej potreby vytvorenia a implementácie Stratégie EÚ pre Afriku. Alarmujúcim signálom pre EÚ by mala byť predovšetkým rastúca ekonomická váha a politický vplyv Číny na africkom kontinente. Záujmy nových hráčov, predovšetkým však Číny, na „čiernom kontinente“ sú zamerané na štyri hlavné oblasti: vedú hospodársku bitku (predovšetkým s USA) o veľmi kvalitnú ropu niektorých afrických krajín, považujú Afriku za dôležitý trh pre obchod so zbraňami a spojenca vo vojenskej spolupráci, chcú propagovať svoj vlastný obchodný, investičný a ekonomický rozvojový model, snažia sa presadiť svoj diplomatický vplyv v mnohých problematických medzinárodno-politických otázkach. Kvôli uvedeným faktorom, EÚ by mala: vypracovať koordinovanejšiu a koherentnejšiu stratégiu pre Afriku, vyvíjať väčší diplomatický vplyv na africkom kontinente (aj prostredníctvom svojich diplomatických zastúpení), naďalej podporovať dodržiavanie ľudských práv, dobrého vládnutia a demokracie, zvýšiť obchodnú a hospodársku spoluprácu s africkými štátmi, spolupracovať s novými partnerskými krajinami (t.z. že je potrebné podporovať v poskytovaní pomoci Afrike partnerské vzťahy nie len s USA, ale aj krajinami severnej Afriky, Ázie a južnej Ameriky) a podporovať bezpečnosť strategických energetických zdrojov. Tieto ciele EÚ môžu byť dosiahnuté prostredníctvom: Európskeho rozvojového fondu, do ktorej po prvý krát budú prispievať aj nové členské krajiny EÚ, spoločným programovaním a analýzami všetkých členských krajín EÚ, transformačnými skúsenosťami nových členských krajín EÚ, podporou vytvorenia tzv. „center of excellence“ v Afrike a univerzitnou výmenou a väčším angažovaním národných mimovládnych organizácií.

Summary

Recent years have seen a number of new external players emerge in Africa, attracted by the continent's economic potential, political and strategic importance. This changing geopolitical context poses new challenges and opportunities for the formulation and implementation of the European Union's Africa policy. Particularly China merits special attention given its economic weight and political influence. The interests of these new external players in Africa can be characterised in four important fields: the quest for natural resources, weapons sales and military cooperation, promoting Chinese economic/investment/development model, and advancing diplomatic influence. Because of these mentioned reasons the European Union has to: develop a more coordinated and comprehensive strategy for Africa, increase the EU diplomatic profile, encourage human rights, democratic principles and good governance, increase trade and economic relations with African states, seek new international partners to achieve more effective distribution of the official development assistance and encourage development of energy resources. These goals of the European Union should be fulfilled by different instruments as: by the European Development Fund, common analysis and programming of all EU member countries, experiences of EU new member countries with the transformation process, creating "center of excellences" in Africa and improving scholar exchanges, larger involvement of national NGOs.

Kontakt

Ing. Karla Wursterová
externá doktorandka
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave

**O VÝCHODISKÁCH SPOLOČNEJ OBCHODNEJ POLITIKY EÚ VO VZŤAHU K ZAHRANIČNOOBCHODNEJ
POLITIKE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
**OF SCOPES OF EU COMMON COMMERCIAL POLICY IN RELATION TO FOREIGN TRADE POLICY OF
THE SLOVAK REPUBLIC**

JUDr. Igor Zbojan, OF EU

Summary

The main goal of economic policy of SR is creation of conditions for fast overcoming of deficiencies in the economic level of Slovak republic in relation to the „older“ EU member countries. This process involves increasing economic performance and competitiveness of our economy as a whole. It is creating the framework for completion and realisation of EU common commercial policy. This process requires competent attitude and implementation.

Valéria Zolcerová

Abstrakt

Dôležitosť rozvojovej pomoci vo svete vyplýva zo smutnej štatistiky. Viac ako 1,2 miliardy ľudí má denný príjem pod 1 \$. Najbohatšia 1/5 obyvateľstva sveta dostáva 85 % svetových príjmov, najchudobnejšia 1,4 %. Viac ako 1/6 obyvateľstva nemá prístup k pitnej vode. Problémy rozvojových krajín sú nasledovné:

- chronický nedostatok potravín – hlad,
- explozívny rast populácie v rozvojových krajinách,
- nízka produktivita a nízka tvorba GDP,
- negramotnosť, detská úmrtnosť, šírenie chorôb a
- ozbrojené konflikty.

Kľúčovú úlohu v riadení rozvojovej pomoci má Výbor pre rozvojovú pomoc (DAC), ktorá je zriadená pri OECD. Zvýšenie efektívnosti rozvojovej pomoci stále nadobúda na dôležitosť. Slovenská oficiálna rozvojová pomoc (ďalej ODA) je dôležitou súčasťou zahraničnej politiky SR. Slovensko sa po začlenení do euroatlantických štruktúr stalo súčasťou globálnej komunity, čo je určitý záväzok aj v oblasti ODA.

Slovenská rozvojová pomoc dosiahla v roku 2005 sumu 1 739,5 mil. Sk a plán na rok 2006 je dosiahnuť 0,15 % na GDP. Slovensko, ako člen EÚ, bude musieť postupne akceptovať tzv. „barcelonské kritériá“ a do roku 2015 dosiahnuť poskytnutú ODA vo výške 0,33 % z GDP. Slovensko sa pripojilo aj k plneniu Miléniových cieľov, ktoré OSN prijalo na svojom summite v New Yorku v roku 2000 a ktoré sa zaoberajú hlavne otázkami znižovania chudoby, úmrtnosti, zlepšením vzdelávania v tretích krajinách a trvalo udržateľným rozvojom.

Hlavným aktérom pri poskytovaní ODA je MZV SR, ktorá koordinuje spoluprácu aj s ostatnými rezortmi. Očakáva sa prijatie zákona o ODA ako aj vytvorenie samostatnej jednotky pre poskytovanie rozvojovej pomoci, ktorá by bola priamo riadená MZV SR. V neposlednom rade bude dôležité vytvoriť a implementovať novú európsku rozvojovú stratégiu.

Summary

The significance of the development assistance results from the sad statistics. More than 1,2 billion of people has daily income less than 1 \$. The richest one fifth of population of the world gets 85 % of the world incomes and the poorest one only 1,4 %. More than one sixth of population does not have the access to the drinking water.

The problems of developing countries are as follows:

- persistent food shortness – hunger,
- detonative growth of population in developing countries,
- low productivity and low creation of GDP
- illiteracy, child death-rate, spread of illness and
- military combats.

The Development Assistance Committee set up at the OECD, has a key role in the process of development assistance management. Effectiveness enhancement of the development assistance gets higher importance. The Slovak Official Development Assistance (ODA) seems to be an important part of the Slovak foreign policy. After the incorporation into the Euro Atlantic structures Slovakia became the part of the global community that also means a commitment in the field of ODA.

The Slovak ODA achieved the amount of SKK 1 739,5 mil. in 2005 and the plan for 2006 is 0,15 % share on the GDP. Slovakia, as the EU member state, is set up to accept the Barcelona criteria, which means - within the year 2015 to achieve the development aid in the amount of 0,33 % of the GDP. Slovakia joined the Millenium goals, adopted by the UN summit in New York in 2000 and which deals mainly with questions of poverty reduction, death-rate, education development in the third countries and sustainable development.

The Slovak Ministry of Foreign Affairs is the main player for the ODA and which coordinates the co-operation also with other governmental departments. It is expected , that in the near future a law on the ODA will be accepted as well an independent force for the providing of development assistance will be set up, which would be ruled by the Ministry of Foreign Affairs of the Slovak Republic. Last but not least it will be significant for Slovakia to set up and implement a new European development strategy.

Kontakt

Valéria Zolcerová
Fakulta medzinárodných vzťahov